

Budget 2014 för Stockholms stad och inriktning för 2015-2016 samt ägardirektiv 2014-2016 för koncernen Stockholms Stadshus AB

Ett Stockholm där alla kan växa

Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna har enats om att tillsammans förelägga kommunfullmäktige detta förslag till budget för Stockholms stad 2014.

Vår vision för Stockholm är en grön, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stad med spännande jobb, många företag och företagare, där tusentals studenter utbildar sig vid våra universitet och högskolor och där familjer trivs, skaffar barn och skapar sig ett hem. Det ska finnas bra förskolor och skolor i hela staden med fokus på kunskap. Stockholm ska vara en stad för alla där tillgängligheten ständigt utvecklas. I Stockholm ska äldre känna sig trygga i vetskapen om att det finns en modern äldreomsorg med hög kvalitet och valfrihet.

Staden är till för invånarna och de ska stå i centrum för allt arbete i staden. Stadens service till invånarnas ska vara av hög kvalitet, vara tillgänglig, miljövänlig och kostnadseffektiv. All myndighetsutövning ska vara rättssäker och präglas av både gott bemötande och effektiv hantering. Det är invånarnas behov av utbildning, omsorg, bostäder, arbetsplatser och transportsätt som vägleder ett växande Stockholm.

Vår politik för fler jobb med låg skatt, trygg välfärd och en fungerande vardag har prövats i två val och vunnit stockholmarnas förtroende.

Stockholmarna ska ha frihet och möjlighet att förverkliga sina drömmar om ett bra liv. Det personliga ansvaret kan aldrig ersättas av politiska beslut. Därför ska politiken riva hinder och skapa förutsättningar istället för att bestämma hur stockholmarna ska leva sina liv. Vi ska sträva efter att förenkla för invånare och företag i relationerna med staden. Vid beslutsfattande ska barnperspektivet beaktas.

Vi tror på människors förmåga, mer än på politikens. Vi vill fortsätta att utveckla valfriheten. De avgörande besluten ska fattas av stockholmarna själva, oavsett om det gäller val av barnomsorg, skola och pedagogisk inriktning, vård- och omsorgsboende eller andra välfärdstjänster.

Regelförenklingsarbetet som syftar till att minska byråkratin och kostnader för stockholmarna fortskrider och kommer att resultera i konkreta åtgärdsförslag.

All välfärdsverksamhet i Stockholms stad ska hålla en hög kvalitet, oavsett utförare. Stockholmarna ska vara trygga med att staden har rätt verktyg och metoder för att säkra kvaliteten. År 2014 införs en ny uppföljning av äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden. Bedömare ska genom platsbesök på alla enheter följa upp hur verksamheten bedrivs. Syftet är såväl kvalitetssäkring som kvalitetsutveckling. Alla enheter ska få återkoppling. Stockholmarna ska alltid kunna känna sig trygga med att den service de väljer håller god kvalitet.

Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet. Miljön är en stor del av stadens varumärke, därför är miljöpolitiken ambitiös. Vi bygger vidare på den trygga, tillåtande och framtidsinriktade staden, som så många älskar och allt fler väljer att bo i. Vi gör detta utifrån vår vision om att göra Stockholm till världens bästa stad att bo, leva och arbeta i - i dag och i framtiden när vi i början av 2020-talet når en miljon invånare. Under 2014 kommer en revidering av stadens vision 2030 att föreläggas kommunfullmäktige för ställningstagande.

Stockholm – en växande storstad i ständig utveckling

Det ökade internationella utbytet, globaliseringen av ekonomin och inte minst samarbetet inom EU har inneburit att stadens internationella kontakter har ökat kraftigt under senare år.

Allt internationellt arbete staden bedriver syftar till att bidra till Stockholms utveckling och utgår från den internationella strategins inriktningar: positionering, verksamhetsutveckling samt bevakning och påverkan.

Stockholm är en stad som lockar allt fler. Aldrig i modern tid har vi varit så många och vuxit så snabbt som nu. Det är oerhört positivt att så många vill bo och verka i Stockholm och det är fantastiskt att Stockholm erbjuder en livsmiljö och livsvillkor som gör att allt fler vill leva här och låta sina barn växa upp i staden.

Stockholm står sig i dag mycket väl i internationella jämförelser. Utmaningen är att även i framtiden klara den allt hårdare internationella konkurrensen om arbetskraft och investeringar. Stockholm kan och ska erbjuda unika livskvaliteter som få andra städer kan matcha; ett stort utbud och utmärkt kvalitet i offentligt finansierade tjänster, trygghet, en ren och vacker miljö och ett spännande kulturliv.

Ett rikt utbud av mat är en viktig del av en attraktiv stad. Föregående års succé med tillstånd för foodtrucks utökas därför. Därigenom tar Stockholm ytterligare ett steg mot att bli en av Europas främsta matstäder.

Det populära försöket med ”Open Streets” förstärks till att gälla en stor, centralt belägen gata varje helg under hela sommaren. Projektgruppen som ansvarar för detta har till uppgift att tillsammans med föreningsliv, näringsliv och stockholmarna själva fylla den med kommers, kultur och aktiviteter.

Attraktiviteten förpliktigar. Stockholms stad måste ha en ledning som har förmåga att både säkerställa byggandet av nya bostäder, arbetsplatser och infrastruktur och samtidigt ta ansvar för att värna livsmiljön som finns i parker, grönområden och i närheten till vatten. All den service som invånare i alla åldrar behöver ska vara tillgänglig och hålla hög kvalitet. Korta beslutsvägar, dialog, förmåga till prioriteringar, värnandet av stadens gröna och blå värden förenat med ett ekonomiskt ansvarstagande behövs för att säkerställa ett Stockholm i världsklass, i dag och i framtiden. För att den växande staden ska kunna erbjuda goda idrottsmöjligheter för barn och unga genomförs en stor satsning på att bygga nya enkla idrottshallar och nya konstgräsplaner.

Stockholm ska vara attraktivt i alla dess delar. Arbetet med att utveckla ytterstaden finns konkretiserat i Vision Järva 2030, Vision Söderort 2030 och Vision Hässelby-Vällingby 2030. Ytterstaden ska utvecklas genom förbättrad trygghet, goda utbildningsmöjligheter, tillgång till fler jobb, bättre infrastruktur och stadsmiljö. Utvecklingen av stadens tyngdpunkter enligt översiktplanens strategier är central. Under 2014 ska de olika ytterstadsprogrammen samlas i ett gemensamt program för ytterstadens utveckling.

Stockholms attraktionskraft kommer att i framtiden möjliggöra bostadsbyggande på platser som idag ej är ekonomiskt genomförbara. En av Stockholms översiktsplans målsättningar är att stärka stadens centrala delar.

Stadens ambition är att tillsammans med berörda aktörer utveckla järnvägsområdet i city i det som kan komma att bli den nya, vackra stadsdelen Nya Klara.

Andra delar av staden som genom att länkas samman kan få ny spännande bebyggelse är området kring Gullmarsplan och Globen som en ny del av Söderstaden. En utveckling av dessa områden skapar

förutsättningar för att bygga bostäder och kontor i centralt belägna lägen. Ett annat exempel på Stockholms spännande framtida utveckling är att göra om Södertäljevägen till en stadsgata, under bron, med kopplingar mellan Hornstull, Liljeholmen och Årstavik och viss bebyggelse.

Den ideella sektorn är en viktig del av vår stad. Stockholm skulle vara en fattigare stad utan alla föreningar och verksamheter som fångar upp och engagerar människor, de-mokratiserar och skapar en känsla av samhällsgemenskap och tillhörighet. Stadens överenskommelse med den idéburna sektorn är viktig i detta sammanhang.

Stockholm är en av de mest innovativa städerna i världen. Här finns världsledande företag och forskning inom bland annat informationsteknik, hälsovetenskaper och miljöteknik. Det gör att många söker sig till Stockholm för att jobba, forska och leva – både från övriga delar av Sverige och från hela världen.

Stadens tjänster med ökad kvalitet och hög service görs mer tillgängliga dygnet runt och förenklar stockholmarnas vardag. Hittills har ett 60-tal e-tjänster utvecklats och fler är på väg. Nästa steg i utvecklingen är att åstadkomma fler gemensamma e-tjänster mellan kommuner och landsting i Stockholms län.

Genom utvecklandet av en strategi för hållbar informationshantering vilken bl.a. omfattar stadens arbete med öppna data och offentlighetsprincipens tillämpning i e-förvaltningen skapas nya möjligheter till smartare lösningar av stadens kommunikation till medborgarna samt nya affärsmöjligheter. Öppna data ger också medborgare ökade möjligheter till insyn hos myndigheter vilket fördjupar demokratin.

Genom jobb får stockholmarna försörjning, men också samhörighet och trygghet, vänner och möjlighet till utveckling och välbefinnande. En skola med fokus på kunskap ger Stockholms unga goda förutsättningar för fortsatta studier och jobb. Med målsättningen att alla stockholmare ska kunna arbeta och utbilda sig utifrån sina egna förutsättningar, fortsätter staden att utveckla jobbtorgen för de som behöver stöd på vägen till egen försörjning.

Stockholm är på väg att bli en miljonstad. Det ställer krav på oss att låta staden växa på ett miljövänligt sätt, där vi gör det enkelt för våra invånare att göra kloka och miljövänliga val. Stockholm ska även som miljonstad vara en stad där parker och grönområden erbjuder stockholmarna möjligheter till rekreation. Genom att vi bygger tätare kan staden fungera effektivare samtidigt som vi värnar om Stockholms träd och gröna oaser. Med varierad arkitektur, gröna väggar och tak, skapar vi en attraktiv stadsbild. Det är av stor vikt att gestaltungsfrågorna får en framträdande roll när nya områden planeras. Variation i byggandet såväl i form och färg som i höjd och fasadval är viktigt för att skapa en dynamisk och attraktiv stad. Ett sätt att öka variationen i arkitekturen kan vara att låta fler arkitekter och byggföretag vara med och planera exploateringsprojekt.

Det ska vara lätt att komma fram i Stockholm. Stockholmarna ska enkelt och tryggt kunna ta sig från hemmet till arbetsplatsen, lämna barnen på förskolan, träffa vännerna på kvällen, åka ut på landet till helgen och handla mat efter jobbet. I syfte att skapa en mer trafiksäker miljö och en bättre stadsmiljö ska hastighetsgränsen 30 km/h införas på gator och huvudgator i innerstaden där separerad cykelbana saknas. På gator där miljö kvalitetsnormen för luft inte uppnås ska det prövas att sänka hastigheten till 30 km/h.

En fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken är nödvändig när staden och regionen växer snabbt. Vi vill att Förbifart Stockholm för bort bilar från dagens hårt trafikerade gator. I syfte att ge mer plats åt cyklister kommer Götgatan att omstruktureras under året. Framkomligheten i staden ökar genom satsningar på ett utbyggt cykelnät, tunnelbana, modern spårväg samt kollektivtrafik på vatten. Projekteringen av gångbron som kommer att tillgängliggöra de centralt belägna och natursköna Årsta

holmar kommer under året att gå in i sin slutfas. Naturresevatsbildningen innebär ett ökat skydd för holmarna och dess växt- och djurliv.

Goda lösningar av framtida infrastruktur kräver nära samverkan mellan staden, grannkommuner, trafiknämnden i Stockholms läns landsting och Trafikverket. En snabbt växande stad med alla dess utmaningar, kräver ett ledarskap som klarar av att lägga grunden för det Stockholm våra barn och barnbarn ska växa upp och leva i. Vi fortsätter ta ansvar för att utveckla staden med eftertanke, så att vi kan behålla den goda livskvalitet som är kännetecknande för Stockholm – en blå, grön och trygg stad, som förenar en tillgänglig, innovativ och urban miljö med närhet till vatten och natur.

140 000 nya bostäder till 2030

Befolkningsprognoserna har successivt reviderats till följd av den allt snabbare befolkningstillväxten. Staden har agerat ansvarsfullt för att möta de allt fler stockholmarna genom att gradvis öka bostadsproduktionen. Senast 2011 höjdes målen för markanvisningar från 3 000 per år till 4 000 per år.

Stockholm stad möter tillväxten med stor tillförsikt. För att klara bostadsförsörjningen höjs nu kravet på antalet markanvisningar för nya bostäder till totalt 40 000 mellan åren 2014 och 2018. Ökningen sker i etapper för att inte äventyra livskvaliteten för dagens och framtidens stockholmare. Bostäderna ska byggas hållbart, i första hand som täta stadsområden i kollektivtrafiknära lägen där det är enkelt att gå, cykla och åka kollektivt.

Fram till 2022 kommer Stockholm att öka med 100 000 invånare och därmed bli en miljonstad. Nu kraftsamlar staden för att möta befolkningstillväxten med de bostäder som behövs. Fram till 2022 ska 58 000 bostäder vara klara att flytta in i.

När staden växer samman följer flera utmaningar som behöver mötas på ett ansvarsfullt sätt. Den ökade bostadsproduktionen måste följas av fler förskolor, skolor, idrottsytor, säkrad plats för fritid och rekreation, samt olika former av specialbostäder.

De ambitiösa mål som tidigare bedömts vara nödvändiga måste nu ytterligare höjas. Stockholms stads nuvarande målsättning om 100 000 bostäder fram till 2030 höjs med ytterligare 40 000. År 2030 ska 140 000 nya bostäder vara färdigställda.

I dag finns en stor efterfrågan på små bostäder. Därför ska hälften av de tillkommande 40 000 bostäderna som ska byggas vara små bostäder.

Stadens tre bostadsbolag kommer att vara en viktig del i detta arbete.

En kraftigt ökad bostadsproduktion sker med ansvar och respekt för Stockholms unika värden.

BOSTÄDER 40/20 I KORTFORM:

- 40 000 markanvisningar 2014-2018
- Varav 20 000 markanvisningar för små bostäder 2014-2018
- 40 000 ytterligare bostäder som står redo att flytta in i 2030
- Totalt 140 000 färdigställda bostäder till 2030

Företagande och jobb

Stockholms stad har stabila finanser och en ekonomisk styrka som möjliggör att staden investerar för framtiden och klarar god kvalitet i servicen till stockholmarna. En avgörande förutsättning för detta är att så många stockholmare som möjligt arbetar. Endast en varaktigt hög sysselsättning kan trygga en stabil finansiering av välfärden. Invånare i Stockholm ska vara eller ges verktyg för att bli

självförsörjande. Detta är nyckeln till fortsatt låg skatt samtidigt som vi kan stärka kvaliteten i förskolan, skolan och omsorgen samt finansiera byggandet av framtidens Stockholm.

Stockholm ska vara en attraktiv stad för företag att starta och utvecklas i, med en dynamisk arbetsmarknad där framtidens jobb kan växa fram. Det kräver högstående akademier och forskningsmöjligheter. Forskning, innovationer och entreprenörskap är avgörande för Stockholms konkurrenskraft och framtidsvillkor. Stockholms ställning är i dag stark, men ytterligare kraftansträngningar krävs för att göra Stockholm till den naturliga staden och regionen för företag att etablera sig i framför andra städer i Europa. Gentemot näringslivet ska stadens nämnder och bolag i sitt dagliga arbete arbeta för att skapa förutsättningar för nya etableringar och för att utveckla de redan befintliga. Stockholm marknadsför regionen som ”Stockholm the Capital of Scandinavia”, tillsammans med 51 andra kommuner. Gemensamt arbetar vi för att locka nya företag till regionen och etablerar Stockholm som den ledande tillväxtregionen i norra Europa. Nu går vi vidare med sikte på att bli Europas ledande, hållbara tillväxtregion.

Styrkan i Stockholms arbetsmarknad är bredden och mångfalden; små, medelstora och stora företag, forskare, entreprenörer, kreatörer och ingenjörer. Det ska vara enkelt att byta mellan olika arbeten och mellan arbete, utbildning och företagande. Stockholm behöver fler arbetsplatser. Nya jobb och företag behöver växa fram i hela staden. Stockholm ska vara en stad där trösklarna är låga för nya idéer som föder morgondagens jobb. Den kanske viktigaste styrkan i vår internationella konkurrenskraft är befolkningens höga utbildningsnivå och intresse för att pröva nya lösningar inom olika områden.

Stockholm ska tydligt präglas av arbetslinjen och respekt för människors egna önskemål och behov. Alla som kan arbeta och försörja sig själva måste ges förutsättningar att göra detta utifrån sin egen förmåga. Staden ska via nämnder och bolag bidra till fler arbetsplatser i ytterstaden genom att verksamheter flyttar från innerstaden till ytterstaden, i enlighet med kommunstyrelsens beslut. Staden ska verka för att anställa ungdomar enligt det avtal om yrkesintroduktion som har slutits av arbetsmarknadens parter. Samtliga nämnder och bolag ska, så långt det är möjligt, bidra till att stadens ungdomar ska få möjlighet till feriejobb. Särskilt fokus är på ungdomar i ytterstaden. Arbetet med att få fram fler feriejobb i privat sektor fortgår i samverkan med näringslivet.

Möjligheten att själv få ta ansvar och kunna påverka livet för sig själv och sina närmaste är viktig. Det är genom ökade möjligheter och eget ansvar som starka, självständiga individer kan utvecklas.

130 000 nya stockholmare

De senaste sex åren har Stockholm vuxit med 100 000 invånare. År 2022 är Stockholm en miljonstad. De investeringar som görs i olika former av infrastruktur idag är nödvändiga för att livet i Stockholm ska fungera även när vi blir många fler. Spår, vägar och cykelbanor byggs ut för att möta den hållbara miljonstadens utmaningar. Framkomligheten i regionen ska öka.

Den växande staden behöver fler bostäder. Därför byggs hyresrätter, bostadsrätter, studentbostäder, hus och ägarlägenheter med målet 140 000 nya bostäder mellan år 2010 och 2030. En stor del av dessa bostäder kommer att byggas i nya, banbrytande miljöstadsdelar. I planeringen av nya stadsdelar ska framkomlighet, hållbarhet, tillgänglighet och arkitektonisk mångfald vara viktiga ledstjärnor. Det är även viktigt att planera för den service som invånarna i en ny stadsdel behöver, såväl offentligt finansierad som kommersiell. Bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning, liksom försöks- och träningslägenheter, ska finnas i staden.

Genom att bygga i goda kollektivtrafiklägen får stadens invånare smidigare resor och miljön blir bättre. Den växande staden förutsätter att vi bygger nya parker och bevarar de gamla, uppmuntrar boende att engagera sig i sin hemmiljö och utvecklar stadens arkitektoniska historia. Därtill behöver nya förskolor,

skolor och olika former av omsorgsboenden byggas och befintliga rustas upp för att klara framtidens behov och förväntningar.

Staden måste skyndsamt skapa bästa möjliga förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande och bli mer effektiv när vi tar fram detaljplaner. Stadens arbete med att planera för bostäder måste gå snabbare genom att vara mer effektivt. En hög takt i bostadsbyggandet är avgörande för Stockholms tillväxt. Staden, stockholmarna, byggindustrin och fastighetsägarna måste samarbeta redan på ett tidigt stadium för att nå de höga mål som ställts upp.

Alla stockholmarna ska kunna känna stolthet över sin stad, oavsett var man bor. Stockholmarnas delaktighet i stadens utveckling är viktig. Det ska vara enkelt att framföra synpunkter och idéer kring stadens utveckling. Den fortsatta utvecklingen av ytterstaden är väsentlig för Stockholms framtid och ställer krav på en tydligare sammanvävning av staden, där nya kopplingar skapas och befintliga samband stärks.

Under året implementeras riktlinjerna för idéburen stadsförbättring, i stadens nämnder och styrelser. Målet är att låta stockholmarna själva utveckla stadsrummet genom att staden öppnar upp förbisedda delar av vår gemensamma stadsmiljö och fastigheter för utvecklingsprojekt i begränsad skala.

En modern och tät stad är en miljövänlig stad

En hållbar stadsutveckling och en uthållig ekonomisk tillväxt kan aldrig skapas genom regleringar. Däremot ska staden vara pådrivande i utvecklingen genom sitt eget agerande och genom att samarbeta med andra aktörer. Genom att använda den bästa och mest kostnadseffektiva tekniken som finns tillgänglig, når vi våra mål. Svaret på våra utmaningar finns inte i gårdagens lösningar, utan i framtidens innovationer. Det handlar inte om att ändra på det vi gör, utan hur vi gör det. Stadens miljöarbete bedrivs i samarbete med invånare, näringsliv, akademi, organisationer och myndigheter. Stadens krav på hållbarhet i nya stadsdelar och mikromiljöprofilområden utmanar företagen, skapar en testbädd för innovationer och förutsättningar för nya jobb.

Frågor som rör miljö och klimat känner inga nations- eller kommungränser, vilket gör internationell samverkan kring frågorna centrala. Stockholm har bland annat signerat EU:s borgmästaröverenskommelse för effektivare energianvändning i Europas städer, rapporterar utsläpp till Carbon Disclosure Project Cities samt samarbetar och leder delprojekt inom internationella organisationer som EURO CITIES och C40-Climate Leadership Group kring stadens långsiktiga miljöarbete. Klimat- och miljöfrågorna utgör en viktig del av förverkligandet av Vision 2030, både i det globala och lokala perspektivet.

Miljöprogrammet är ryggraden i stadens klimat- och miljöarbete. Där har kommunfullmäktige antagit målsättningen att Stockholm ska vara fossilbränslefrött till år 2050 och vägleds av stadens färdplan för målet. Under året kommer staden även att implementera en färdplan för en fossilbränsleoberoende organisation till år 2030.

Stockholm står inför utmaningar när det gäller att bygga miljonstaden som en miljövänlig stad. Luftkvaliteten är stadens mest prioriterade lokala miljöfråga. Arbete med att begränsa förekomsten av partiklar och luftföroreningar, få fram bättre mätmetoder och få tillgång till och införa nya åtgärder, såsom en dubbdäcksavgift, förstärks och fortgår. Laddinfrastrukturen för elbilar ska i samverkan med marknaden byggas ut under året och gröna p-tal bidrar till en ännu större flexibilitet för att tillgodose transportbehovet i nya bostadsområden.

Stadens ambitionshöjning avseende matavfallsinsamlingen bidrar till en effektivare avfallshantering och ökar tillgången på biogas i regionen. Arbetet enligt stadens handlingsplan intensifieras under året och

syftar till att nå regeringens mål om 50 procent insamling av matavfall till 2018. Staden värnar om en giftfri miljö, frisk luft och rent vatten. Ett nytt kemikaliecentrum inrättas under miljö- och hälsoskyddsnämnden, vars uppgift är att vägleda stadens nämnder och bolag vid upphandling samt fungera som en kontaktyta i kemikaliefrågor mot företag och stockholmare. Inventeringen av historiskt förorenade områden förstärks. Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska ta hänsyn till effekter av ett förändrat klimat i sitt arbete.

Stockholms stad satsar målmedvetet för att bli en cykelstad som kan konkurrera med städer som Köpenhamn och Amsterdam när det kommer till cykelvänlighet och cykelsäkerhet. Som ett led i detta arbete kommer staden att ansöka om att stå värd för cykelkonferensen VeloCity år 2017. Staden kommer inför cykelsäsongen 2014 att genomföra en samordnad cykel- och elcykelupphandling för nämnderna. Syftet är att sprida stadens cykelvarumärke och erbjuda stadens anställda ett alternativt, miljövänligt och kostnadseffektivt transportmedel i tjänsten. Stockholms stad investerar sammanlagt en miljard kronor 2013 till 2018 för att bygga ut infrastrukturen för cykling i Stockholm. Genom cykelmiljarden genomförs cykelplanens mest prioriterade åtgärder och cykeln som transportmedel får betydligt högre prioritet än tidigare. Cykelplanen gör att Stockholm kommer att utvecklas till en av världens främsta cykelstäder. Cykelleder som binder ihop stadens olika delar och cykelstråken mellan kommunerna i länet utgör ryggraden i denna satsning. Dessutom kommer lånecykelsystemet att byggas ut, antalet nybyggda cykelparkeringsplatser att flerdubblas, snöröjningen och vårstädningen av cykelbanor att tidigareläggas, och den nya cykelparkeringen vid Järnvägsparken att byggas ut under året. Stadens cykeljourstyrka renodlas till insatsgrupp vars uppdrag är att skyndsamt undanröja enklare hinder för cyklister. Stockholm rustas för att möta en kraftig ökning av antalet cyklister de kommande åren.

Alla stadens utmaningar stannar inte vid kommungränsen. Därför samarbetar staden med övriga kommuner i länet för att bygga bostäder, cykelstråk, kollektivtrafik, spår och vägar i världsklass för den växande huvudstadsregionen. Genom bättre kommunikationer kan fler bo i en kommun och arbeta i en annan.

Världens mest tillgängliga huvudstad

Stockholm har under 2012 kommit tvåa i EU:s tävling om mest tillgängliga EU-stad och även fått en utmärkelse från Förenta Nationerna för arbetet med tillgängliga lekplatser.

Stockholm ska vara en tillgänglig stad i världsklass. Enkelt avhjälpta hinder ska snabbt och effektivt åtgärdas och stadens webbplats för felanmälan ska marknadsföras som en kanal för anmälan om otillgänglighet i staden. Övriga brister som finns i tillgängligheten när det gäller utemiljön och i stadens fastigheter ska avhjälpas. I planering av nya stadsdelar och nya byggnader för offentlig service ska tillgänglighetsperspektivet finnas med.

Tillgänglighet ska ses ur ett brett perspektiv. Det handlar inte bara om fysisk tillgänglighet, utan också om delaktighet i samhället, att kunna ha en aktiv fritid, att vara välkommen på arbetsmarknaden och om att se människors förmågor istället för oförmågor. Målsättningen är att fler personer ska kunna gå från daglig verksamhet till ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Stockholms stad ska som arbetsgivare vara ett föredöme och utbyggnaden av bostäder för personer med funktionsnedsättning ska öka för att säkra tillgången långsiktigt. Alla stadens nämnder och bolag ska ta ansvar för och se tillgänglighetsfrågorna som en naturlig del av den dagliga verksamheten och utse en kontaktperson i tillgänglighetsfrågor. Det ska råda samma principer inom och mellan stadsdelsnämnderna när det gäller hur tillgången till gemensamhetsutrymmen påverkar hyressättningen.

Nämnder och styrelser ska alltid eftersträva att involvera råden för funktionshinderfrågor i ett tidigt skede i beslutsprocessen för att inhämta råd och synpunkter.

Det ska vara enkelt för medborgarna att kontakta Stockholms stad. E-tjänsterna ska vara tillgängliga för alla stockholmare. En dialog ska föras med funktionshinderorganisationer i syfte att i största möjliga mån åtgärda kvarstående brister. De nämnder som ännu inte har utsett en kontaktperson i tillgänglighetsfrågor ska göra det. Denna person ska ha en övergripande kunskap inom nämndens ansvarsområde.

Kunskap i världsklass

Samarbetet med ledande universitet och högskolor samt med världsledande städer och företag inom strategiska framtidsbranscher som informationsteknik, hälsovetenskap och miljöteknik ska stärkas. Genom att samverka och nå samsyn åstadkommer näringslivet, staden och akademierna att vi når ännu längre i Stockholms utveckling och ökar regionens attraktivitet för både företag och personer.

Kunskap och bildning ger människor makt att själva forma sina liv. Framtidens jobb kräver en skola i världsklass. Kvaliteten på Stockholms skolor ska därför höjas ytterligare. Lärarkyrket ska stärkas genom ökade möjligheter till karriärvägar. Lärarnas löneutveckling är av stor betydelse. Karriärtjänster ökar möjligheten till en särskild god löneutveckling för yrkesskickliga lärare. Fokus ska ligga på elevernas kunskaper och förbättrade studieresultat och goda exempel på framgångsrikt arbete i stadens skolor ska tas tillvara och spridas. I en organisation där vi lär av varandra höjer vi resultaten. Lärhjälper erbjuds på alla skolor och elever som inte når skolans mål erbjuds sommarskola redan från årskurs sex.

Stadens utbildningsväsende ska hålla hög kvalitet och förbereda eleverna för både yrkesarbete och akademiska studier, samtidigt som det skapar många vägar in i arbetslivet. Genom en nära samverkan mellan näringsliv, grund- och gymnasieskolor, universitet och högskolor skapas naturliga bryggor i allt från trainee- och praktikplatser till mentorskap och lärlingsutbildningar.

Den lässatsning som pågår i Stockholm skolor fortsätter. En särskild lässatsning genomförs i förskolan med fokus på högläsning.

Vi ser gärna att entreprenörer och forskare regelbundet träffar skolelever för att berätta om sitt arbete.

I Stockholm satsar vi på en mångfald av förskolor med generösa öppettider. Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn det de behöver för att lära och utvecklas. Lika naturligt som valfriheten att välja förskola eller skola ska det vara att alla skolor, offentliga såväl som fristående, ska leva upp till högt ställda kvalitetskrav. En lugn och trygg skola lägger grunden för nyfikenhet och kunskap.

Omsorg med hög kvalitet

Stockholms välfärdstjänster ska präglas av god kvalitet och service. I Stockholm är det medborgarnas krav och behov som driver utvecklingen av kvalitet och service. Inspirerad av det framgångsrika arbetet med kvalitetsinspektionen för trygghet i äldreomsorgen ska kommunstyrelsen även utreda hur de kvalitetsinspektioner som redan finns i stadens olika verksamheter kan samlas och utvärderas centralt för att sedan redovisas för stockholmarna. De höga kraven på kvalitet och kvalitetsuppföljning ska garantera stockholmarna bästa möjliga service och bemötande i välfärden. Staden ska också arbeta med hur det allmännas stöd till de allra mest utsatta förstärks.

Ett viktigt mål för stadens äldreomsorg är att kunna ge äldre goda förutsättningar för ett så självständigt och innehållsrikt liv som möjligt. Stockholms äldre blir allt friskare och lever längre. Genom satsningar på valfrihet och kvalitet i äldreomsorg, hemtjänst och service, får äldre som vill bo kvar i sina lägenheter på ålderns höst större makt över sina liv.

Inom kommunstyrelsen pågår ett arbete med att ta fram en modell för fördjupad kvalitetsuppföljning. Modellen syftar till att stärka kvalitetsutveckling, kvalitetssäkring och uppföljning inom äldreomsorgen. Modellen kommer att införas successivt under 2014.

Äldre som vill bo kvar hemma ska kunna känna sig trygga i det valet. En väl fungerande hemtjänst är en förutsättning för att äldre ska kunna leva självständiga liv och stanna kvar i sina hem så länge de önskar. Hemtjänsten ska präglas av hög kvalitet, god arbetsmiljö för medarbetarna och valfrihet för den äldre. För att åstadkomma detta krävs ett transparent system och långsiktiga spelregler för hemtjänstaktörerna i Stockholm. Fr.o.m. 1 januari 2014 införs ett nytt ersättningssystem inom hemtjänsten.

Inom hemtjänsten gör teknikutveckling och medvetna satsningar det möjligt att utförare av hemtjänst ersätts genom faktiskt utförd tid. I vård- och omsorgsboenden införs fr.o.m. 1 januari 2014 ett nytt ersättningssystem med två nivåer, en för somatisk vård och en för demensvård. Stadens riktade satsningar på att prioritera omsorgen om personer med demenssjukdom fortsätter och ersättningen för utförandet av demensomsorg är högre per dygn än för somatisk vård.

De äldre lever idag längre och är friskare. Samtidigt minskar antalet äldre de kommande åren. Sammantaget medför detta ett minskat behov av vård- och omsorgsboenden i staden fram till början av 2020-talet. En omstrukturering av vissa boenden kan frigöra fastigheter eller delar av fastigheter för till exempel boende för personer med funktionsnedsättning eller studentbostäder.

Under året utreds hur valfrihetssystem för servicehus utvecklas för att ytterligare öka äldres möjligheter till valfrihet i boendet. Vid biståndsbedömning ska särskild hänsyn tas till ålder och ensamhet.

Intresset är stort bland privata aktörer att etablera egen vård- och omsorgsboendeverksamhet i staden. Privata boenden som upphandlas enligt lagen om valfrihetssystem, LOV, är viktiga för att öka utbudet och mångfalden.

Staden ska erbjuda äldre en mångfald av boendeformer. Äldre par med olika vårdbehov ska kunna leva ihop hela livet och detta säkerställs genom parboendegarantin. För att ge Stockholms äldre en god vård och omsorg behövs engagerade och utbildade medarbetare som möter de äldre på deras villkor och ser varje individ som en unik person med rätt att få sina individuella behov tillgodosedda. Under året kommer en utevistelsegaranti att tas fram. Staden ska fortsätta jobba med att höja kompetensen och stärka de enskilda medarbetarna i deras yrkesroll.

Valfrihet och systematisk kvalitetsutveckling ska säkerställa stöd och hjälp till de personer som behöver detta. Omsorgen om personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning ska präglas av respekt, och den enskilde personens möjlighet till ett så självständigt liv som möjligt ska stå i centrum.

Innovationer i vardagen förenklar många stockholmarnas liv. Det är en självklarhet att även äldre har möjlighet att ta en aktiv del i den utveckling som sker på området genom att innovationer får ta plats i äldreomsorgen.

Ett starkt samhälle med stöd till de mest utsatta

En grunduppgift för staden är att finnas till hands för de mest utsatta. Vår ambition är att Stockholm ska ha Sveriges bästa socialtjänst. Barn och unga som far illa ska få stöd och hjälp i ett tidigt skede. Vi vill arbeta för att frivilligkrafter och staden har gemensamma mål och program för att bekämpa hemlösheten. Ett nära samarbete mellan polis, skola och socialtjänst ska ge unga stockholmare ett snabbt stöd. Genom kraftfulla insatser ska staden arbeta för att minska droganvändandet bland Stockholms unga.

Arbetet mot den akuta hemlösheten är fortsatt prioriterat. Stockholm ska ligga i framkant när det gäller att pröva och utveckla nya metoder i arbetet mot hemlöshet. "Bostad först" som metod mot hemlöshet ska fortsätta att utvecklas och under året fördubblas. Våld i nära relationer och arbetet mot kvinnors utsatthet kommer särskilt att prioriteras.

En ny grupp som har uppmärksammats är barn som säljer sex eller barn som använder sex som självskadebeteende. Därför utvecklas nu arbetet för att nå och hjälpa dessa utsatta barn.

Många av dem som stått långt från arbetsmarknaden har funnit en väg tillbaka till egen försörjning genom Jobbtorg Stockholm. Arbetet med att minska utanförskapet genom jobb istället för bidrag ska därför fortsätta.

Kultur och idrott en del av Stockholms attraktivitet

Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm. För att markera kulturens betydelse i stadens utveckling har en stadsövergripande kulturvision antagits. Stockholms stads kulturverksamheter bidrar till ett fritt och öppet kulturliv som präglas av hög kvalitet, mångfald i kulturella uttryck, bredd i antalet aktörer och tillgänglighet för alla. Ett självständigt och oberoende kulturliv är en viktig del av demokratin och ett pluralistiskt samhälle. Ett nytt kulturkluster skapas kring gasklockorna i miljöstadsdelen Norra Djurgårdsstaden, bland annat genom att en av gasklockorna blir en kulturscen.

Ett fritt och självständigt kulturliv är en förutsättning för att Stockholm ska utvecklas. Kulturen vårdar och utvecklar ett bildningsideal som är viktigt att upprätthålla, inte minst inom skolan. Kulturlivet är en garant för det fria ordet och ett livfullt offentligt samtal och därför måste tillväxten i kultursektorn stärkas. Böcker och bibliotek är centrala delar i Stockholms kulturpolitik. Särskilt viktigt är att nå ut till barn och ungdomar. Stockholmarnas goda förutsättningar att kombinera ett aktivt storstadsliv med ett levande idrotts-, motions- och friluftsliv är en viktig källa till hälsa.

Under 2014 genomförs ett särskilt barnkulturår i Stockholm.

Engagemang i det civila samhället skapar ett bättre samhälle i stort. Därför strävar stadens kultur- och idrottspolitik efter att stärka det fria kulturlivets och idrottsföreningarnas frihet, ekonomiska självständighet och livskraft. Möjligheten för kulturskapare att leva på sina yrken ska förbättras, och idrottsföreningarnas förutsättningar att bedriva näringsverksamhet i anknytning till evenemang och anläggningar ska öka.

Genom ett brett utbud av idrottsaktiviteter i staden kan stockholmarna stimuleras att röra på sig och motionera mera. Staden vill stärka den ideella sektorn och fortsätter att satsa på föreningsbidrag. Idrottspolitikens stora utmaning är att vända en utveckling där allt färre ungdomar motionerar regelbundet. Det är särskilt angeläget att barn och ungdomar grundlägger goda vanor kring idrottande och motion så tidigt som möjligt i livet. En målsättning för stadens idrottssatsningar är att få fler ungdomar, som aldrig tidigare idrottat, att motionera.

Stadens prioriteringar och satsningar inom idrott ska genomsyras av ett jämställdhets- och folkhälsoperspektiv, i samarbete med både Stockholms fria och kommersiella aktörer.

Modern och öppen stad

Stockholm ska vara en modern och öppen stad. När människor blir accepterade för sin person, sin livsstil, religion och kultur ökar toleransen och förståelsen för olikheter. Arbete, tolerans, en väl fungerande skola och goda kunskaper i svenska är de viktigaste förutsättningarna för att bryta utanförskap.

Stockholm ska vara en trygg och tillåtande stad för alla, där kulturer, religioner och traditioner möts. Genom att göra hela Stockholm attraktivt i alla dess delar kan tryggheten öka, jobben bli fler samt kultur och lokalt stadsliv blomstra.

Vägen till egen försörjning är avgörande för integrationen. I Stockholm ska det finnas en individuellt anpassad och tydlig etableringskedja för nyanlända, som snabbt leder till egen försörjning. Staden kommer också att ta initiativ till en fadderverksamhet för nyanlända. Ytterstadens stadsdelar ska stå i fokus för ökat företagande och fler arbetstillfällen.

Såväl invånare som anställda i Stockholms stad ska bli bemötta med respekt och kunskap oavsett sexuell läggning. En policy för stadens HBT-arbete ska tas fram under året.

Enkelt att vara stockholmare

Det ska vara enkelt att vara stockholmare. Att hämta på förskolan, att ta sig till och från arbetet, att hinna till barnens fritidsaktiviteter, handla och träffa vänner – allt måste fungera för att vardagen ska gå ihop.

Stockholms stad ska erbjuda förutsägbarhet – att stockholmarna kan känna sig trygga med att av staden finansierade verksamheter och service fungerar. Stockholm ska vara en stad för hela livet och där alla får plats. Tillgängligheten ska vara hög, trafiken ska flyta, avfallshanteringen ska vara enkel och välfärdstjänster av toppkvalitet ska finnas på plats när de behövs.

Service i Stockholms stad ska vara tillgänglig dygnet runt, stadens myndigheter ska snabbt och professionellt svara och lotsa. Utbyggnaden av e-tjänster ska fortsätta. Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald och alla verksamheter staden driver ska vara effektiva och av hög kvalitet.

Trygg stad

Stockholm ska vara en trygg stad oavsett plats eller tid på dygnet. Stockholms stad ska säkerställa trygga, rena och väl upplysta stadsmiljöer. Förutom att hålla en hög ambitionsnivå för renhållning och klottersanering, ska staden kraftsamla för att höja kvaliteten på stadens parkmark och grönytor.

Återkommande trygghetsmätningar genomförs för hela staden. Resultatet från dessa ingår som underlag i stadens trygghetsarbete. Staden ska aktivt arbeta med att öka säkerheten i stadsdelarna, till exempel genom regelbundna trygghetsvandringar. En nära och strukturerad samverkan med olika föreningar som kan bidra med frivilliga krafter i arbetet är önskvärt. Staden ska också satsa vidare på trygghetskapande åtgärder. Alla ska våga vara ute på kvällen. Mörka och otrygga platser ska lysas upp.

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska göra risk- och sårbarhetsanalyser i enlighet med stadens trygghets- och säkerhetsprogram. Syftet är att öka stadens möjligheter att klara extraordinära händelser så bra som möjligt samt att förebygga oönskade händelser. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska också genomföra minst en krisledningsövning på ledningsgruppsnivå.

Stadens samlade trygghetsarbete förstärks under året genom arbetet med ”Trygga Stockholm”.

Modern arbetsgivare

Viktigast för pålitliga och kvalitativa välfärdstjänster, liksom för rättsäker myndighetsutövning, är de som utför arbetsinsatsen. Staden blir på allt fler områden beställare av välfärdstjänster snarare än utförare av dessa. Detta ger valfrihet och säkerställer en bredd av kunskap och erfarenheter, men det ställer också ökade krav på välformulerade kvalitetskrav och uppföljning samt att såväl stadens anställda som anställda hos stadens entreprenörer är välutbildade och motiverade. Som arbetsgivare ska

staden vara ansvarstagande, med tydliga program för dem som vill utvecklas. Staden ska erbjuda villkor som motsvarar de som finns på arbetsmarknaden i Stockholms län, så att staden kan attrahera välutbildade och kompetenta medarbetare. Staden har som beställare av offentligt finansierad service också ett ansvar för och intresse av att värna attraktiviteten på arbetsmarknaden för en rad olika yrken.

För de som idag har ofrivillig deltid och vill arbeta mer ska heltid erbjudas och det ska finnas goda möjligheter till kompetensutveckling.

Stadens chefer och ledare har en central roll att i sitt ledarskap målmedvetet kommunicera, engagera och skapa förståelse hos alla medarbetare eftersom de har en betydelsefull del i att förverkliga visionen om ett Stockholm i världsklass. Det kommunikativa ledarskapet ska genom bemötande, tydliga förväntningar, hantering av synpunkter, återkopplingar och förmåga att engagera skapa nytta för medborgare och brukare. Staden genomför medarbetarundersökningar där chefer på alla nivåer ska ges en återkoppling. Undersökningarna är en betydelsefull del i stadens utvecklingsarbete.

Som en av regionens största arbetsgivare ska Stockholms stad vara en förebild när det gäller jämställdhet, mångfald och meddelarfrihet. Staden ska också vara en förebild vad gäller tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och möjligheter för unga att få in en fot på arbetsmarknaden. Stadens nämnder och bolag ska därför verka för att fler unga får möjlighet till en yrkesintroduktionsanställning i staden.

Arbetet med att sprida goda exempel på de insatser som görs för ökad jämställdhet och mångfald ska fortsätta. Genom en kvalitetssäkrad rekryteringsprocess garanteras att det är kompetensen som är avgörande och att diskriminering inte förekommer.

Arbetet med att sänka sjukfrånvaron fortsätter. Stadens rehabiliteringsprocess och tidiga insatser vid sjukfrånvaro är avgörande. I arbetet med att sänka sjukfrånvaron har stadens chefer och ledare en betydande roll i att engagera och göra medarbetare delaktiga. Kontinuitet bland medarbetarna är en kvalitetsfråga.

Stadens chefer och ledare ska stärkas i sitt ledarskap och chefsförsörjningen säkras långsiktigt. Staden har ett traineeprogram för akademiker för att locka morgondagens ledare. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta med chefsutveckling. Medarbetarna ska stimuleras och stödjas att ta chefsuppdrag.

Staden ska som arbetsgivare erbjuda medarbetarna möjlighet att ta ledigt på andra dagar än de traditionella.

Nämnderna ska ha en kontinuerlig personalplanering för att klara kompetensförsörjningen vid till exempel pensionsavgångar och förändrade behov i verksamheten.

Stadens inriktningsmål

En god ekonomisk hushållning är en förutsättning för att staden i framtiden ska klara av att möta de krav som morgondagens stockholmare kommer att ställa på en effektiv användning av skattebetalarnas pengar. Budgeten ska innehålla mål för verksamhet och ekonomi samt riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Ekonomin är en förutsättning för verksamheten, men också en begränsning. Budgeten ska hållas. Nämnder och bolagsstyrelser ska därför löpande följa sina verksamheter och göra omprioriteringar om det behövs, för att nå målen inom givna budgetramar.

Genom tydliga mål för verksamheterna klargörs vilka uppdrag som har ålagts nämnderna och bolagsstyrelserna och vad som är möjligt att uppnå med befintliga resurser. Målen ska vara mätbara och utvärderas i samband med budgetuppföljningen. I verksamhetsberättelsen ska måluppfyllelsen redovisas. Avvikelse hanteras och stäms av under året.

I denna budget för 2014 med inriktning för 2015 och 2016 ligger de tre inriktningsmålen fast för stadens verksamheter:

- Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök
- Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras
- Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Under respektive inriktningsmål redovisas kommunfullmäktiges mål för verksamheterna. Dessa följs upp av kommunstyrelsen med mätbara indikatorer som redovisas per mål i bilaga 5. Under respektive nämnd eller verksamhetsområde redovisas kommunfullmäktiges indikatorer och aktiviteter. Därutöver finns i förekommande fall obligatoriska nämnd/bolagsindikatorer, som nämnden eller bolaget följer upp.

Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Verksamhetsmålet ”Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa” följs upp med följande indikatorer:

- Antal nystartade företag
- Företagens nöjdhet med effektiviteten
- Företagens nöjdhet med information från staden
- Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet
- Andel upphandlad verksamhet i konkurrens
- Företagens nöjdhet med bemötandet

Verksamhetsmålet ”Invånare i Stockholm är självförsörjande” följs upp med följande indikatorer:

- Andel aspiranter som är självförsörjande sex månader efter avslut på Jobbtorg Stockholm
- Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha
- Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd
- Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen
- Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare

Verksamhetsmålet ”Stockholms livsmiljö är hållbar” följs upp med följande indikatorer:

- Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter
- Andel elbilar
- Andel markanvisningar med kravet att energianvändningen är högst 55 kwh/m²
- Andel miljöbilar i stadens bilflotta
- Andel miljöklassade byggnader
- Elanvändning per m²
- Energianvändning per m²
- Andel m² area som energieffektiviserats vid större ombyggnad
- Mängd/andel matavfall som stadens invånare och verksamheter sorterar ut för biologisk behandling
- Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling
- Total fosforhalt i sjöar
- Växthusgasutsläpp per stockholmare (ton/inv)

Verksamhetsmålet ”Det byggs många bostäder i Stockholm” följs upp med följande indikatorer:

- Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner
- Antal färdigställda bostäder
- Antal färdigställda studentbostäder
- Antal markanvisade bostäder
- Antal påbörjade bostäder
- Antal påbörjade hyresrätter

Verksamhetsmålet ”Framkomligheten i regionen är hög” följs upp med följande indikatorer:

- Antalet cyklande
- Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i innerstaden
- Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden
- Procentuell förlängning av restiden, innerstadsgator. Förändring från föregående år.
- Procentuell förlängning av restiden, inre infarter. Förändring från föregående år.
- Procentuell förlängning av restiden, tvärleder. Förändring från föregående år.
- Procentuell förlängning av restiden, yttre infarter. Förändring från föregående år.
- Andel gångpendlare i resvaneundersökningen

Verksamhetsmålet ”Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm” följs upp med följande indikatorer:

- Stockholmarnas nöjdhet med Stockholms idrottsliv
- Stockholmarnas nöjdhet med Stockholms kulturliv
- Ungdomars nöjdhet med möjligheterna till eget utövande av kulturaktiviteter
- Ungdomars nöjdhet med tillgång till spontanidrott
- Ungdomars nöjdhet med tillgången till organiserad idrott

Verksamhetsmålet ”Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad” följs upp med följande indikatorer:

- Andel invånare som vet var information finns för att komma i kontakt med stadens verksamheter
- Andel personer som tycker att det är lätt att kommunicera med Stockholms stad
- Andelen som upplever Stockholm som en tillgänglig stad för alla
- Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor
- Stockholmarnas nöjdhet avseende sanering av klotter/skadegörelse
- Stockholmarnas nöjdhet med rent och städat
- Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden
- Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA (Risk- och sårbarhetsanalys)

Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Verksamhetsmålet ”Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald” följs upp med följande indikatorer:

- Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom barnomsorg
- Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning
- Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom skola
- Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, hemtjänst
- Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, vård- och omsorgsboende

Verksamhetsmålet ”Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden” följs upp med följande indikatorer:

- Andel förskollärare av antal anställda
- Andel nöjda föräldrar
- Antal barn per grupp
- Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)
- Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"
- Andel behöriga lärare i grundskolan
- Andel elever i årskurs 6 som uppnått målen i alla ämnen
- Andel elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan
- Andel elever i årskurs 9 som uppnått målen i alla ämnen
- Andel elever som uppnått godkänd nivå på delproven i det nationella provet i matematik i årskurs 3
- Andel elever som uppnått godkänd nivå på delproven i det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i årskurs 3
- Andel elever som är behöriga till nationella program
- Ogiltig frånvaro i grundskolan
- Andel behöriga lärare i gymnasieskolan
- Andel gymnasieelever med minst godkänt i alla kurser i slutbetyget vid vårterminens slut
- Andel gymnasieelever som är trygga i skolan
- Andel invånare, 20 år, med fullföljd gymnasieutbildning
- Ogiltig frånvaro i gymnasieskolan
- Andel kursdeltagare inom SFI med godkänt betyg efter fullföljd kurs
- Antal godkända SFI-elever efter 600 timmar
- Andel kursdeltagare inom grundläggande vuxenutbildning med godkänt betyg efter fullföljd kurs
- Andel kursdeltagare inom gymnasial vuxenutbildning med godkänt betyg efter fullföljd kurs

Verksamhetsmålet ”Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg” följs upp med följande indikatorer:

- Andel barn och ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak (IoF)
- Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)
- Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes (IoF)
- Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol (IoF)
- Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika (IoF)
- Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)
- Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden
- Antal förmedlade försöks- och träningslägenheter via Bostad Stockholm (IoF)
- Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)
- Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)
- Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)
- Nöjda brukare - daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)
- Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)

- Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)
- Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)
- Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)
- Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)
- Maten smakar bra – vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)
- Måltiden är en trevlig stund på dagen – vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)
- Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)
- Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)
- Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet – vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)

Verksamhetsmålet ”Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten” följs upp med följande indikatorer:

- Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi
- Aktivt Medskapandeindex
- Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid
- Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare
- Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.
- Sjukfrånvaro

Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Verksamhetsmålet ”Budgeten är i balans” följs upp med följande indikatorer:

- Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt
- Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på lång sikt
- Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar
- Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar
- Nämndens prognossäkerhet T2
- Stadens ekonomiska resultat (lägst)
- Stadens kapitalkostnader per nettodriftskostnader (max)
- Stadens nettodriftskostnader per skatteintäkter (max)
- Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden på lång sikt
- Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt

Verksamhetsmålet ”Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva” följs upp med följande indikatorer:

- Administrationens andel av de totala kostnaderna
- Andel invånare som anser att stadens verksamheter har en god service

Förutsättningar

Samhällsekonomiska förutsättningar

SVAG GLOBAL KONJUNKTUR, MEN TECKEN PÅ VÄNDNING

Under det första halvåret 2013 har den ekonomiska tillväxten varit fortsatt svag såväl internationellt som i Sverige. Utvecklingen påverkas fortfarande av krisen i eurozonen och risknivån i den internationella ekonomin bedöms fortsatt hög. Handeln liksom industriproduktionen växer långsamt i stora delar av

världen. Enligt Konjunkturinstitutet (KI) finns det dock flera tecken på att en global konjunkturåterhämtning är nära förestående. Förtroendeindikatorer från hushåll och företag visar på en starkare utveckling i framförallt USA men även i Europa och övriga OECD-området. I tillväxtekonomierna visar motsvarande konjunkturindikatorer däremot inte samma tecken på vändning av konjunkturen. Strukturella problem i flera av de stora tillväxtekonomierna förväntas hålla tillbaka tillväxten, exempelvis överinvesteringar i Kina och lågt förtroende för penningpolitiken i Indien.¹

Den svenska BNP-tillväxten mattades av under år 2012 och för helåret var tillväxten 0,7 procent. Under de två första kvartalen 2013 har tillväxten i Sverige varit fortsatt låg. Enligt KI:s senaste bedömning kommer BNP-tillväxten uppgå till 1,1 procent i år, för att stiga till 2,5 procent år 2014. Den förbättring som förväntas i ekonomin är dock inte tillräckligt stark för att få fart på sysselsättningen och pressa tillbaka arbetslösheten.

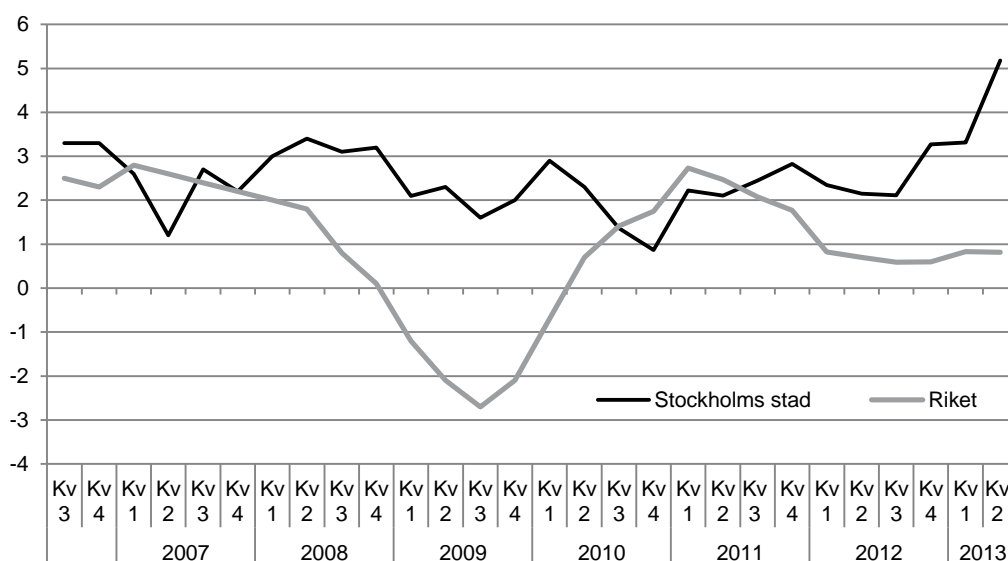
KONJUNKTUREN I STOCKHOLM

Den ekonomiska tillväxten i Stockholm fortsätter, men takten har dämpats. Det finns dock signaler om en vändning. Handelskammarens konjunkturindikator för Stockholms näringsliv steg under andra kvartalet från 5 till 11 och ligger nu nära det historiska genomsnittet sedan år 2000. Detta tyder på en stabilisering av den ekonomiska utvecklingen. Undersökningen bygger på Konjunkturinstitutets rikstäckande konjunkturbarometer och visar hur företag i olika branscher upplever nuläget och vad de har för förväntningar om den närmaste framtiden när det gäller orderingång, produktion och sysselsättning.

Även sysselsättningsutvecklingen indikerar en konjunkturförstärkning. Sysselsättningen i Stockholms stad har utvecklats positivt genom hela konjunkturedgången, men under första halvåret 2013 har tillväxttakten stigit kraftigt. Andra kvartalet 2013 ökade sysselsättningen i staden med drygt 5 procent, i riket totalt var motsvarande ökning 0,8 procent (0,2 procent om Stockholms län räknas bort).

Sysselsättningstillväxten i Stockholms stad och riket

Procentuell förändring jämfört med motsvarande kvartal föregående år

¹ Konjunkturinstitutet 28 augusti 2013

Källa: SCB

Trots en stark sysselsättningsökning har arbetslösheten ökat något. Andra kvartalet 2013 var arbetslösheten i relation till arbetskraften 7,3 procent i Stockholms stad enligt SCB:s statistik. Nivån på antalet inskrivna på arbetsförmedlingen är högre än under motsvarande period 2012. Att både sysselsättningen och arbetslösheten ökar beror på att allt fler personer söker sig till Stockholms arbetsmarknad, både till följd av stora ungdomskullar och inflyttning av personer i arbetsför ålder.

Ungdomsarbetslösheten är relativt låg i Stockholm. Som andel av den registerbaserade arbetskraften i länet var arbetslösheten bland unga 11,1 procent. Denna andel var den lägsta i riket. Riksnittet låg i slutet av juli månad på 16,8 procent. Arbetsförmedlingens prognos över arbetsmarknaden i Stockholms län visar på en försiktig optimism för resten av 2013 och 2014. Stockholms stora inslag av privata tjänsteföretag som klarar sig bättre i den svaga omvärldskonjunkturen är en av förklaringarna. En ständig befolkningsökning gör också att den offentliga tjänstesektorn i länet väntar sig en fortsatt hög efterfrågan.

Budgetens finansiering

KONJUNKTURENS PÅVERKAN PÅ STADENS SKATTEUNDERLAG

Trots signaler om konjunkturvändning innebär den höga risknivån i den internationella utvecklingen att stadens ekonomiska planering är fortsatt sårbar. Stockholms stads finansiering bygger till övervägande del på skatteintäkter, som i sin tur beror på såväl stadens som rikets skatteunderlag och på det kommunala utjämningsystemet. Skatteunderlagstillväxten bestäms av hur lönesumman utvecklas², det vill säga av löneökningar och antalet arbetade timmar.

STABIL SKATTEUNDERLAGSTILLVÄXT UNDER KOMMANDE ÅR

Den beräknade skatteunderlagsutvecklingen bygger på SKL:s cirkulär 13:53 som presenterades i augusti. Skatteunderlaget beräknas växa med 3,5 procent 2013 och med 2,9 procent 2014, se tabellen nedan. Lägre lönehöjningar och något mindre ökning av arbetade timmar medför en dämpning av skatteunderlagstillväxten år 2013 jämfört med 2012. Nästa år beräknas skatteunderlagets tillväxt avta ytterligare trots större lönehöjningar och sysselsättningsökning i samma storleksordning som i år. Det förklaras främst av att den automatiska balanseringen av allmänna pensioner bidrar till att pensionsinkomsterna knappt ökar alls. Åren närmast därefter väntas en konjunkturrell återhämtning med stark sysselsättningsutveckling och större löneökningar samtidigt som även pensionsinkomsterna ökar snabbare. Då får vi också en rejäl skatteunderlagstillväxt.

Olika skatteunderlagsprognoser

Procentuell förändring

	2012	2013	2014	2015	2016	2012–2016
SKL okt 2013	4,1	3,5	2,9	4,6	5,6	22,5
SKL aug 2013	4,2	3,3	3,2	4,5	5,3	22,2
BP sep 2013	4,3	3,9	2,7	4,4	5,2	22,2

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting

² Ungefär tre fjärdedelar av det kommunala skatteunderlaget utgörs av lönesumman i samhället.

BUDGETPROPOSITIONEN 2014

I budgetpropositionen för år 2014 konstateras att svensk ekonomi tydligt har påverkats av de senaste årens svaga internationella utveckling. BNP-tillväxten väntas uppgå till 1,2 procent i år och 2,5 procent år 2014, samtidigt som riskerna för en svagare utveckling fortfarande dominerar. Arbetslösheten förväntas ligga kvar på omkring 8 procent år 2014. Först under 2015 bedöms arbetslösheten minska mer påtagligt.

Den utdragna lågkonjunkturen medför att de offentliga finanserna väntas visa underskott både 2013 och 2014. Den starkare ekonomiska utvecklingen åren därefter gör att det finansiella sparandet gradvis stärks till ett överskott på drygt 1,2 procent år 2017.

Regeringens bedömning av det kommunala skatteunderlagets utveckling visas i form av uppräkningsstal i budgetpropositionen, se tabellen ovan. Regeringens uppräkningsstal för åren 2012-2016 ligger i nivå med SKL:s prognos från oktober. Uppräkningstalet för 2013 är 0,4 procentenheter högre samtidigt som uppräkningsstalet för 2014 är 0,2 procentenheter lägre. Detta kommer att påverka slutavräkningarna för år 2013 och 2014.

Regeringen presenterar i budgetpropositionen för 2014 förslag till åtgärder för att stödja tillväxten och varaktigt öka sysselsättningen. Totalt aviserar regeringen åtgärder för drygt 24 miljarder kronor 2014. De största reformerna är att jobbskatteavdraget förstärks i ett ytterligare steg samtidigt som brytpunkten för statlig inkomstskatt höjs. Satsningen är på sammanlagt 15 miljarder kronor och beräknas totalt sett leda till en ökning av antalet arbetade timmar med motsvarande 20 000 helårsarbetskrafter. Regeringen föreslår även ytterligare skattelättnader för landets pensionärer på 2,5 miljarder kronor. Förhöjt grundavdrag för personer som fyllt 65 år påverkar kommunernas skatteunderlag och kommer enligt finansieringsprincipen att justeras genom regleringsposten i utjämningsystemet.

De stora reformerna för kommunsektorn därutöver är att de besparingar på gymnasieskolan för 2014 som tidigare aviserats inte fullföljs och att högre ersättning ges till de kommuner som bidrar till att ta emot fler flyktingar. Det görs också flera satsningar inom skolan.

Det nya förslaget till kommunalekonomisk utjämning i enlighet med regeringens tidigare förslag finns nu i budgetpropositionen och föreslås börja gälla från och med den 1 januari 2014, vilket kommenteras nedan.

FÖRÄNDRINGAR I UTJÄMNINGSSYSTEMET

Regeringen föreslår i budgetproposition för år 2014 förändringar i det kommunala utjämningsystemet. Förändringarna innebär i korthet att inkomstutjämnings effekter för de kommuner som betalar en avgift till inkomstutjämnings mildras. Samtidigt görs förändringar i kostnadsutjämnings, vilka i huvudsak är att större hänsyn tas till barnens vistelsetider i förskolan, delmodellerna för individ- och familjeomsorg liksom äldreomsorgen görs om helt samt att skillnader i lönekostnader mellan kommuner ska kompenseras fullt ut.

För att finansiera förändringarna görs en justering av regleringsposten som är den komponent där regleringar mellan stat och kommunsektorn görs. Sammantaget slår förändringarna ganska mycket och åt olika håll för landets kommuner. Ett införandebidrag införs de närmaste åren för att begränsa de omedelbara effekterna. Den exakta storleken på förändringarna är ännu osäker eftersom beslut och slutliga beräkningar till följd av förändringarna inte blir klara förrän senare under hösten. För stadens del uppskattas förändringarna medföra minskade intäkter om drygt 200 miljoner kronor för år 2014 och ca 460 miljoner kronor för år 2015.

God ekonomisk hushållning

En plan över god ekonomisk hushållning är en förutsättning för att staden i framtiden ska klara av att möta de krav som morgondagens stockholmare ställer på en effektiv användning av skattebetalarnas pengar. Planen ska innehålla mål för verksamhet och ekonomi samt riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Staden har fastställt sex finansiella mål för 2014, vilka redogörs för nedan.

Styrsystemen ska underlätta budgethållning och främja effektivitet. Det är en självklarhet att givna budgetramar hålls.

Det är nödvändigt att frigöra resurser för prioriterade verksamheter genom ökad produktivitet/effektivitet i stadens nämnder/bolagsstyrelser. Detta sker bland annat genom en bättre samordnad styrning och förtydligade former för uppföljning och jämförelser. Ett utökat samarbete mellan olika nämnder leder till ökad effektivitet och kvalitet samtidigt som det minskar sårbarheten.

Arbetet ska fortgå med att minska stadens administration och lokalkostnader. En rad gemensamma stödfunktioner har införts så att stadens verksamheter kan vara kostnadseffektiva och fokusera på kärnprocesserna. Införandet av gemensamma lösningar innebär minskade kostnader för stadens administration. För att effektiviseringarna ska få fullt genomslag måste stadens nämnder se över sina administrativa resurser, så att de dimensioneras till de nya förutsättningarna och att ineffektivt dubbelarbete inte uppstår. Ytterligare gemensamma lösningar som samlat kan öka effektiviteten i staden, säkra en hög kompetens även inom smala funktioner och minska sårbarheten, ska prövas.

Arbetet med att etablera e-tjänster för medborgare, företag och besökare fortsätter inom it-programmet – program för digital förnyelse 2013-2018. Exempel på e-tjänster som lanseras under 2014 och som finansierats via e-tjänstprogrammet är tjänster för valadministration och ytterligare redovisningstjänster för gode män. Då har sammanlagt ett 70-tal e-tjänster lanserats sedan 2009. Under 2014 förväntas effektiviseringarna uppgå till 5,2 mnkr.

För att ta tillvara möjligheterna att förenkla för stadens leverantörer samt effektivisera upphandlingsarbetet och informationsspridningen, inför staden ett gemensamt elektroniskt upphandlingssystem som ska användas på ett likartat sätt i stadens upphandlingar.

En prioriterad fråga är tillgängliggörande av stadens information såsom öppen data. En plattform för öppen data förvaltningsetablerades inom kommunstyrelsen under 2013. Samtliga nämnder ska fortsatt se över vilka data som kan tillgängliggöras som öppen data. Uppdraget att registrera all producerad geodata i stadens gemensamma geodataportal kvarstår.

MÅL FÖR VERKSAMHETEN AV BETYDELSE FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommunfullmäktige upprättar inriktningsmål för planperioden samt mål för verksamhetsområdet. Kommunfullmäktige fastställer även indikatorer vilka syftar till att mäta i vilken mån nämnder och styrelser uppfyller kommunfullmäktiges mål. Vidare formuleras aktiviteter, som är en riktad insats under en begränsad tidsperiod. Aktiviteter tas fram för att bidra till måluppfyllelsen. Staden använder ILS-webb som verktyg för att styra mot och följa upp kommunfullmäktiges mål genom beslutade indikatorer och aktiviteter. Uppföljning sker i samband med tertialrapporter och verksamhetsberättelse. Staden har en god ekonomisk hushållning och merparten av kommunfullmäktiges mål för verksamheten bedöms vara uppfyllda under budgetåret.

FINANSIELLA MÅL AV BETYDELSE FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Årets ekonomiska resultat

Årets ekonomiska resultat fastställs varje år i stadens budget och följs upp i tertialrapporter och bokslut. Detta mål är det som tydligast sammanfattar det ekonomiska läget. Årets resultat kan också mätas exklusive jämförelsestörande poster och/eller enligt det kommunala balanskravet. Målet är att stadens ekonomiska resultat enligt balanskravet för 2014 ska uppgå till 0,1 mnkr. På längre sikt bör staden överväga ett större överskott för att säkra en god ekonomisk hushållning.

Stadens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter

Måttet visar hur stor del av löpande nettokostnader som finansieras med skatteintäkter. Om nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkter överstiger 100 procent kan staden tvingas använda det egna kapitalet till den löpande driftverksamheten. Det långsiktigt hållbara målet är att andelen av stadens löpande driftkostnader som finansieras med skatteintäkter inte ska överstiga 100 procent. På kort sikt kan finansieringen även ske med ändliga resurser, det vill säga stadens positiva finansnetto och utdelning från koncernen. Målet är därför att nettokostnaderna inte ska överstiga skatteintäkterna inklusive finansiellt resultat och utdelning.

Stadens soliditet

Soliditet definieras som det egna kapitalet i relation till tillgångarna. Om soliditeten är hög, har tillgångarna i hög grad finansierats av egna medel och graden av lånefinansiering är låg. Ett mål för soliditeten finns både för staden och för kommunkoncernen. För att få en samlad och komplett bild ska detta mål redovisas inklusive samtliga stadens pensionsåtaganden. Soliditeten ska varken för staden eller kommunkoncernen understiga 34,0 procent på lång sikt och 30,0 procent på kort sikt. Tanken är att soliditeten enskilda år kan gå under 34,0 procent, men att detta ska ses som en varningsgräns för när åtgärder behöver vidtas. Soliditeten ska 2014 inte understiga 34,0 procent för staden eller kommunkoncernen. Vid uppföljning av soliditetsmålet i staden ska även tillgångsförändringen beaktas.

Samband mellan investeringar och ekonomiskt utrymme

Stadens investeringar medför årliga drift- och kapitalkostnader, som i flera fall överstiger beräknade inkomster/intäkter från investeringarna. Sådana projekt motiveras utifrån andra än ekonomiska skäl och belastar stadens löpande ekonomi. Investeringsvolymen måste anpassas efter stadens finansiella resurser, annars kommer utrymmet för befintlig verksamhet och andra nya angelägna behov att behöva begränsas. Det långsiktiga målet för staden är att kapitalkostnadernas andel av stadens nettodriftkostnader (inklusive kapitalkostnader) inte överstiger 7,0 procent.

Budgetföljsamhet

En god budgetföljsamhet är en förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning. Budgetföljsamhet mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar i budgeten.

Budgetföljsamheten mäts som avvikelse i procent, mellan årets prognoser och utfall, inklusive resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar. För nämnderna görs uppföljningen totalt för driftbudgeten inklusive kapitalkostnader, disposition/avsättning av resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar. Målet för budgetföljsamheten är minst 100 procent.

Prognossäkerhet

Prognossäkerhet beskriver förmågan att bedöma avvikelser under året och att vidta åtgärder för att hålla given budget. Prognossäkerheten mäts som avvikelse mellan årets prognoser och utfall, inklusive kapitalkostnader, disposition/avsättning av resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar.

Målet är att prognossäkerheten i tertialrapport 2, jämfört med utfallet, ska vara högst +/- 1 procent.

Kommunkoncernens investeringar

Vision Stockholm 2030 är en vägledning för stadens nämnder och bolag i vad som är prioriterade områden i den fortsatta planeringen. Det är ett löfte om ett Stockholm i världsklass. En viktig förutsättning för att stockholmarna ska kunna bli fler är att nya bostäder och arbetsplatser byggs och att infrastrukturen utvecklas. Om dagens takt i befolkningsökningen står sig kommer vi att passera en miljon stockholmare redan år 2022. För att möta den ökade efterfrågan höjs takten i bostadsbyggandet och staden ska skapa förutsättningar för 140 000 bostäder till år 2030. Därtill kommer investeringar i gator, parker, idrottshallar, förskolor, skolor, gruppboenden och äldreboenden. Uppskattad investeringsutgift för att realisera ambitionerna i nuvarande översiktsplan och Vision Stockholm 2030, är brutto cirka 100-120 mdkr fram till 2030. Översiktsplanens strategier innebär att ett växande Stockholm på många ställen blir tätare och mer sammankopplat.

FRAMTIDA INVESTERINGAR OCH INVESTERINGSSTRATEGI

Ökade resurser krävs för att finansiera de omfattande investeringar som behövs för att möta stadens befolkningstillväxt. Eftersom de finansiella resurserna är begränsade blir det särskilt angeläget att tydligt prioritera mellan stadens framtida investeringsprojekt. Kommunfullmäktige har beslutat om en investeringsstrategi för att säkerställa en utbyggnad av staden i enlighet med Vision Stockholm 2030 och som anpassas till att stadens finansiella resurser är begränsade. Investeringsstrategin har legat till grund för nämndernas/bolagens 5-åriga investeringsplaner i budget 2014. Stadens planerade investeringsprojekt som ännu inte fått genomförandebeslut har samlats, kategoriserats och prioriterats utifrån beslutskriterier som måluppfyllelse, koppling till översiktsplanens stadsutvecklingsstrategier, resultatpåverkan, driftskostnadskonsekvenser, projektrisk, projektberoenden och tidsprioritet.

Det är viktigt att tidigt, redan vid utredningsbeslut, översiktligt bedöma lönsamhetspotentialen i investeringsprojekten. Lönsamheten i exploateringarna kommer att vara avgörande för hur många icke lönsamma projekt staden kommer att ha råd med. Staden bör prioritera områden för bostadsexploatering där det finns eller planeras infrastrukturlösningar. Detta innebär också god ekonomisk hushållning, eftersom det blir möjligt att utnyttja redan gjorda investeringar i väg- och ledningsnät, kommunikationer och till viss del även anläggningar för social service.

För att skapa förutsättningar för en enhetlig projektstyrning och förbättrad kontroll av stadens stora investeringar infördes den 1 januari 2010 en ny projektstyrningsmetod för investeringsprojekt med en investeringsutgift större än 300 mnkr. Från och med 2013 tillämpas projektstyrningsmetoden i delar på investeringsprojekt med en investeringsutgift större än 50 mnkr. Staden har nu en enhetlig metod för styrning av samtliga investeringsprojekt som beslutas av kommunfullmäktige.

FINANSIERINGSSTRATEGI

Det investeringsutrymme som finns och som investeringsstrategin grundar sig på tar sin utgångspunkt i det långsiktiga ekonomiska utrymmet. Parallellt med arbetet att fastställa en investeringsstrategi tas därför en finansieringsstrategi fram som bland annat ska definiera tillgängligt investeringsutrymme. Syftet med finansieringsstrategin är att ange hur kassaflödet ska styras utifrån en god ekonomisk hushållning, vilket handlar om relationen mellan avgiftsfinansiering, egen finansiering och skuldsättning. Finansiella nyckeltal, som ska vara långsiktigt hållbara, ska fastställas utifrån denna relation: exempelvis soliditet, skuldsättningsgrad, självfinansieringsgrad, räntetäckningsgrad och kapitalkostnadernas andel av nettodriftskostnader.

INVESTERINGSNIVÅ, KAPITALKOSTNADER OCH FINANSIERING

Stadens investeringar leder till årliga drift- och kapitalkostnader som i flera fall överstiger beräknade inkomster/intäkter från investeringarna. Dessutom tillkommer ökade driftkostnader för nya gatu- och parktytor, idrottsanläggningar, bibliotek med mera. För att stadens ekonomi ska vara långsiktigt hållbar och för att utrymmet för befintlig verksamhet och andra angelägna behov inte ska behöva begränsas, har

kommunfullmäktige fastställt att kapitalkostnadernas andel av nettodriftkostnader, inklusive kapitalkostnader, långsiktigt inte ska överstiga 7,0 procent. Investeringsnivån måste därför anpassas till en långsiktigt hållbar nivå utifrån de finansiella förutsättningarna. Kommunkoncernens investeringar finansieras med internt tillförda medel från den löpande verksamheten, försäljningsinkomster och utökad/ny upplåning. Ökad grad av lånefinansiering inom kommunkoncernen påverkar såväl kommunkoncernens som stadens soliditet negativt eftersom all upplåning sker genom stadens försorg. En viktig förutsättning för att Stockholm ska kunna genomföra investeringsplanen med bibehållen finansiell styrka kommer att vara balansen mellan egen finansiering och upplåning. En fortsatt inriktning på markförsäljning vid bostadsbebyggelse genererar försäljningsinkomster. Staden bör därför sträva efter att realisera de markvärden som skapas genom planläggning av tidigare oattraktiva områden.

NÄMNDERNAS INVESTERINGAR

Merparten av stadens investeringar är i infrastruktur som gör det möjligt att bygga bostäder. Underlag från nämnderna för kommande år visar en fortsatt hög investeringstakt. Planeringsnivåer för 2014-2018 ökar avsevärt i nämndernas underlag jämfört med motsvarande nivåer i budget 2013. Nämnderna har i underlag för budget 2014 beskrivit och prioriterat större planerade investeringsprojekt utifrån de beslutskriterier som ingår i investeringsstrategins beslutsstöd. Syftet är att visa de ekonomiska konsekvenserna och koppla dem till stadens verksamhetsmål och översiktsplan. Nämndernas planerade investeringsprojekt utgör grunden till den investeringsplan för stadens nämnder som fastställs i denna budget (se bilaga 3).

Exploateringsnämnden redovisar höjda investeringsnivåer för att uppnå kommunfullmäktiges mål om att planera för 140 000 bostäder fram till år 2030. Stadens satsning på stadsutvecklingsstrategin ”fortsätta stärka centrala Stockholm” bedöms dock ha goda förutsättningar att resultera i lönsamma projekt. De undantag som finns är projekt med stora infrastrukturella utgifter, där kommunfullmäktige har fattat beslut om genomförande av bland annat Slussen och stadsutvecklingsområdet Hagastaden.

Budgeten innehåller en utökad investeringsram för uppförandet av ett nytt tekniskt nämndhus i Söderstaden. Investeringen bedöms vara av den storleksordningen att den inte ryms inom fastighetsnämndens långsiktiga investeringsplan.

BOLAGENS INVESTERINGAR

Stockholms stad är en av landets största fastighetsägare och majoriteten av stadens fastigheter förvaltas av bolag inom koncernen Stockholms Stadshus AB. Det innebär att en betydande del av bolagskoncernens verksamhet är inriktad på förvaltning och utveckling av fastigheter. Fastigheterna inom koncernen representerar olika användningsområden såsom bostäder, skolor, omsorgsfastigheter, lokaler för evenemang, kommersiella anläggningar samt hamn- och parkeringsanläggningar.

Bolagskoncernens planerade investeringsvolym ligger på en fortsatt hög nivå. Detta är möjligt tack vare en god finansiell stabilitet, vilket är en effekt av de försäljningar som stadens bolag genomfört under senare år. Förutom Stimulans för Stockholm innebär Vision Stockholm 2030:s mål om fler bostäder en hög volym. Den planerade nivån för nyproduktion uppgår till cirka 5 000 påbörjade lägenheter för de tre bostadsbolagen under perioden 2014-2016.

Investeringsplanen för stadens bolag framgår av bilaga 3. Bolagens förslag till investeringsplaner innehåller betydande ökningsplaner i jämförelse med föregående års planeringsförslag. Flera av de infrastrukturprojekt inom Stockholm Hamn AB som varit föremål för miljöprövning har kommit igång under år 2013. Även flera av bostadsbolagens nyproduktionsprojekt som varit föremål för förseningar beräknas komma igång under perioden. Dessa förskjutningar i kombination med nytillkomna projekt har medfört att investeringsnivåerna för år 2015 och 2016 ökar kraftigt i bolagens förslag.

Bolagskoncernens planerade investeringar under perioden 2014 - 2016 uppgår till cirka 33,5 mdkr. De tre bostadsbolagen står för cirka 18,0 mdkr av den totala investeringsplanen. Infrastrukturbolagen Stockholm Vatten AB, Stockholms Hamn AB och AB Stokab planerar investeringar om cirka 9,0 mdkr för perioden. För Stockholm Vattens avloppsreningsverk utgör stadens tillväxt och de skärpta miljökraven en stor utmaning som kommer att leda till stora investeringar i ny infrastruktur.

Den positiva befolkningsutvecklingen medför en stor efterfrågan på nya förskolor och skolor. Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) bedömer att de kommer att investera 4,5 mdkr till och med 2016. Investeringarna gäller nyproduktion samt upprustning och ombyggnad i befintliga lokaler.

MEDFINANSIERING

För att kunna genomföra angelägna satsningar på väg- och spårtrafiken i Stockholm är staden medfinansiär i ett antal stora statliga infrastrukturprojekt. De projekt som nu är aktuella är Norra Länken, Citybanan, Trafikplats Lindhagensgatan samt överdäckning av E18 vid Tensta och Rinkeby. Under åren 2014-2016 kommer staden att medfinansiera projekt med cirka 100-400 mdkr per år. Totalt beräknas kvarvarande beslutade åtaganden för staden sammanlagt uppgå till 7,9 mdkr. I beloppet ingår åtaganden för övriga spårförbindelser i Stockholmsregionen enligt Stockholmsförhandlingen.

LOKALER

Nämnder och bolagsstyrelser ska i första hand hyra lokaler av staden eller stadens egna fastighetsbolag. Stadens nämnder och bolag ska söka effektiva lokaler. Det är viktigt att staden bidrar till att säkerställa arbetsplatser även i ytterstaden. En prövning av vilka nämnder och bolag som kan flytta från innerstaden till ytterstaden ska göras. Bolagen ska i nära samverkan med staden, och med koncernnyttan i fokus, underlätta lokaleffektiviseringar, omstrukturering och avveckling. SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB ska erbjuda kostnadseffektiva lösningar. Stadens verksamheter ska bedrivas i ändamålsenliga, moderna, area- och energieffektiva lokaler. Staden ska även underlätta för enskilda utförare att driva verksamhet. Det finns en stor potential i det befintliga lokalbeståndet. Staden behöver utveckla och effektivisera utnyttjandet av befintliga lokaler samt förbättra samarbetet med näringslivet och externa utförare. Via markanvisning/försäljning av mark, planprocessen, rationellt och optimalt byggande med mera finns möjlighet att påverka situationen.

För att underlätta planeringen för nya kommunala verksamhetslokaler och bostäder tas modeller på flexibelt byggda lokaler och bostäder fram av kommunstyrelsen. Där det är möjligt kommer utförande enligt modellerna att rekommenderas.

En strategisk fråga är att behovet av olika verksamhetslokaler, till exempel förskolor och bostäder för personer med funktionsnedsättning, kan tillgodoses i samband med byggprojekt till rimliga villkor. I samband med plan- och markanvisningsprocessen ska förekomsten av sådana lokaler fortlöpande redovisas under projektets gång. Detta arbete underlättas så att berörda nämnder kan lämna besked om vilka behov som finns så tidigt som möjligt. Inriktningen är att hyresavtal ska baseras på marknadshyra och långa inledande hyrestider. Vid köp av bostadsrätter är inriktningen att detta ska ske till självkostnad. I samband med större bostadsexploateringsprojekt ska berörda nämnder pröva om projekten kan innehålla en andel om minst 5 procent lägenheter för särskilt boende, med prioriterad inriktning boenden för personer med funktionsnedsättningar.

Stadens bostadsbolag har en central roll för att klara målet om fler bostäder och svarar för en stor del av utbyggnaden av nya lägenheter i Stockholm. I samband med denna utbyggnad behöver ofta olika verksamhetslokaler integreras i bostadsprojekten. Exempel kan vara förskolor och gruppboende. Vanligtvis står stadens nämnder som beställare av dessa lokaler. För att öka mångfalden är det viktigt att fler aktörer ges tillfälle att starta nya verksamheter. Stadens bostadsbolag ska därför i samband med

nyproduktion och i befintliga lokaler främja och verka för att enskilda utförare ges möjlighet att beställa och hyra lokaler direkt av bolagen, bland annat för förskoleverksamhet och gruppboheter för personer med funktionsnedsättningar inom ramen för stadens LOV-avtal.

Delar av stadens fastighetsbestånd för särskilt boende för äldre är ålderstiget och har restriktioner och klarar inte dagens krav på standard, arbetsmiljö med mera. De är inte heller alltid möjliga att bygga om till rimliga villkor. Viss nybyggnation kommer därför att krävas. I samband med olika stadsutvecklingsprojekt är det lämpligt att pröva att bygga nya, ändamålsenliga och flexibla äldreboenden som är anpassade för framtiden och som motsvarar de önskemål och behov som väntar.

Respektive stadsdelsnämnd eller region kan inte tillgodose alla de olika behov och önskemål om äldreboende som efterfrågas. Valfrihetssystemet och erfarenheterna från den centrala köhanteringen ökar behovet av samordning på en stadsövergripande nivå.

Stadsdelsnämnderna/regionerna ska årligen i samband med arbetet med underlag för budget ta fram, ett per region, gemensamt underlag till åtgärder för att klara behovet av vård- och omsorgsboende på kort och lång sikt. Arbetet samordnas av äldrenämnden. Äldrenämnden ska därefter tillsammans med kommunstyrelsen bearbeta förslagen ur ett stadsövergripande perspektiv och lämna konkreta förslag på åtgärder och inriktning på kort och lång sikt. Arbetet med denna äldreboendeplanering samordnas av en styrgrupp som leds av kommunstyrelsen.

Nämndernas löpande beslut om större förändringar av stadens särskilda boenden gällande omstrukturering till annan boendeform och/eller omstrukturering av sådan boendeform, ska vara i enlighet med den övergripande äldreboendeplaneringen. Till stöd för stadens äldreboendeplanering har äldrenämnden en referensgrupp. För att säkerställa även mindre projekt eller förändringar som rör stadens samlade resurser avseende särskilt boende ska all omstrukturering/avveckling/ändrad inriktning av lägenheter för äldreboende och korttidsvård underställas referensgruppen för yttrande.

Fastighetsnämnden hyr idag Campus Konradsberg av Akademiska Hus AB för vidareuthyrning till stadens nämnder för i huvudsak pedagogisk verksamhet. Då lokalerna behövs långsiktigt ska SISAB i samverkan med berörda nämnder pröva att förvärva Campus Konradsberg.

Det tillfälliga bidraget för kostnader som uppstår för tomgångshyror i samband med omvandling av servicehus kvarstår 2014. Nämnderna kan få bidrag för omstrukturering för annat ändamål eller avveckling.

I bokslut har medel avsatts för kostnader i samband med ny-, om- och tillbyggnad av särskilda boenden för äldre. Bidraget är under avveckling. Bidrag beviljas tills dess medlen är förbrukade.

I bokslut har medel avsatts för kostnader i samband med nybyggnad av grupp- och servicebostäder för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning.

Utbyggnaden av förskolor fortsätter i hög takt. Det stimulansbidrag som tidigare beslutats av kommunfullmäktige och som kunnat sökas under 2013, finns kvar även 2014. Staden ska även underlätta omstrukturering av befintliga förskolor som kan behöva ersättas med nya mer ändamålsenliga lokaler.

Direktiv till nämnderna och bolagsstyrelserna

Styrning och uppföljning

Budgeten är upprättad i balans och finansierad. Nämnderna ska rymma sina verksamheter inom den budget som kommunfullmäktige har fastställt. Eventuella kostnadsökningar finansieras genom omprioriteringar inom nämndens budget. I nämndernas budget har endast kostnader för den egna verksamheten budgeterats. Omslutningsförändringar till följd av köp och försäljning av tjänster mellan olika nämnder ska beräknas och redovisas till kommunstyrelsen i samband med nämndens budget/verksamhetsplan för 2014.

För varje verksamhetsområde finns mätbara mål och indikatorer samt aktiviteter angivna. Dessa kompletteras av basnyckeltalen som redovisas till kommunfullmäktige. Ett förtydligande av styrmodellen ILS och begreppsdefinitioner framgår av bilaga 9. För att kunna analysera och bedöma målluppfyllelsen kommer kommunstyrelsen att följa upp målen genom de utvalda indikatorerna och aktiviteterna. Indikatorerna redovisas per mål i bilaga 5. Indikatorer och aktiviteter anges även under respektive verksamhetsområde och nämnd. Uppföljning av indikatorer ska ske i samband med tertialrapporter och årsredovisning. Uppföljningsmodellen och indikatorerna kommer att vidareutvecklas under planperioden.

Nämnder och bolagsstyrelser ska, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena, fastställa verksamhetsspecifika och uppföljningsbara mål för sina verksamhetsområden. Därutöver ska nämnder och bolagsstyrelser utforma de indikatorer som krävs för att kunna följa upp sina verksamhetsspecifika mål och åtaganden.

Nämnderna ska i sin planering fokusera på att målen är uppföljningsbara och mätbara samt i uppföljningen förstärka resultatredovisning, analys och utvärdering av den egna verksamheten. Programmet för kvalitetsutveckling gäller alla nämnder och bolag och betonar vikten av att utveckla analysen av verksamheternas resultat samt vikten av att alla nämnder och bolag arbetar mer systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på resultat och verksamhetsutveckling.

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska arbeta i enlighet med stadens ledningssystem, ILS, och i den webbaserade ILS-webben för uppföljning av kommunfullmäktiges mål. För att förenkla och förtydliga stadens styrdokument kommer översynen av dessa att fortsätta under 2014. Uppföljningen ska ske i det webbaserade planerings- och uppföljningssystemet. Gällande stadsövergripande styrdokument redovisas i bilaga 10.

Nämnder och bolagsstyrelser ska i samband med att verksamhetsplanen upprättas utarbeta en internkontrollplan. Planerna ska utarbetas utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. För att kunna bedöma risken för att staden inte når kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena, ska nämnder och bolagsstyrelser upprätta en risk- och väsentlighetsanalys för dessa mål. I riskanalysen ska även åtgärder för att minimera riskerna redovisas.

Nämnderna ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig inom verksamheten. Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över nämndernas interna kontroll. Kommunstyrelsen respektive styrelsen för Stockholms Stadshus AB har i uppdrag att följa upp att nämnder och bolagsstyrelser följer ILS. Kommunstyrelsen respektive Stockholms Stadshus AB får även i uppdrag att följa upp nämnders och bolagsstyrelsers effektivitet. Kommunstyrelsen ska samordna och följa upp att kvalitetsjämförelser tas fram och publiceras för samtliga verksamhetsområden. Jämförelserna ska göras både inom staden och mellan andra organisationer.

Nämnder och bolagsstyrelser ska fortsätta arbetet med att säkerställa en effektiv användning av externa konsulter.

Skattesats

Det långsiktiga målet är att ytterligare pressa skatteuttaget nedåt. Detta måste dock göras i kombination med fortsatta kvalitetsåtgärder i välfärden. Skatteuttaget ska prövas mot bland annat den allmänna ekonomiska utvecklingen, skatteunderlagets utveckling samt ambitions- och prestationshöjningar inom kärnverksamheterna.

För år 2014 föreslås att en kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:33 per skattekrona, vilket är samma nivå som föregående år.

För år 2014 föreslås en oförändrad utdebitering av begravningsavgiften med 6,5 öre per skattekrona.

Stockholm den 16 oktober 2013

STEN NORDIN

Resultatbudget

Mnkr	Budget 2013	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016
Verksamhetens intäkter	7 525,6	7 720,1	7 760,6	7 808,8
Verksamhetens kostnader (-)	-41 060,3	-42 772,5	-42 463,6	-42 469,1
Avskrivningar (-)	-821,7	-898,0	-991,3	-1 084,1
Central medelsreserv (-)				
Oförutsedda behov	-768,5	-718,5	-718,5	-718,5
Prestationsreserv	-883,6	-783,4	-1 464,7	-2 221,7
Anslagsfinansierad del av pensioner/arbetsgivaravgifter	-689,5	-733,6	-672,9	-715,3
Verksamhetens nettokostnader	-36 698,0	-38 185,9	-38 550,4	-39 399,9
<i>Relativförändring</i>		4,1 %	1,0 %	2,2 %
Skatter	35 599,6	37 029,0	38 730,2	40 899,1
Begravningsavgift	133,5	139,1	145,3	153,4
Inkomstutjämning	-1 957,0	-1 407,9	-1 469,1	-1 551,6
Kostnadsutjämning	1 102,0	-4,8	-118,4	-123,0
Regleringspost	302,9	194,5	114,4	-156,5
Införandebidrag	0,0	600,3	214,9	0,0
Fastighetsavgift	1 115,9	1 071,8	1 071,8	1 071,8
LSS-utjämning	-739,3	-858,5	-867,7	-876,5
Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	242,1	216,0	282,0	275,0
Utdelning Stockholm Stadshus AB	900,0	1 000,0	600,0	600,0
Utdelning AB Fortum Värme Holding	0,0	200,0	0,0	0,0
Disposition/avsättning begravningsfond	-1,6	0,2	-2,4	-16,5
Disposition/avsättning renhållningsfond	0,0	6,3	3,3	5,3
Summa finansiering	36 698,1	38 186,0	38 704,3	40 280,5
<i>Relativförändring</i>		4,1 %	1,4 %	4,1 %
Förändring av redovisat eget kapital	0,1	0,1	153,9	880,6

Investeringsplan

Mnkr	Budget 2013	Budget 2014	Plan 2015	Plan 2016
Investeringsutgifter	-4 978,0	-5 986,2	-6 313,8	-6 548,2
Investeringsinkomster	269,6	733,3	1 023,8	743,8
Centralt redovisade investeringsmedel (-)	- 350,0	- 350,0	- 300,0	- 300,0
Nettoinvesteringar (-)	-5 058,4	-5 602,9	-5 590,0	-6 104,4
Finansiering investeringsplan				
Förändring av eget kapital	0,1	0,1	153,9	880,6
Avskrivningar	821,7	898,0	991,3	1 084,1
Försäljningsinkomster	200,0	200,0	200,0	200,0
Upplåningsbehov	4 036,6	4 504,8	4 244,8	3 939,7
Summa finansiering investeringsplan	5 058,4	5 602,9	5 590,0	6 104,4
Netto	0,0	0,0	0,0	0,0

Stockholms Stadshus AB

Bolagets uppgifter och allmänna inriktning

Stockholms Stadshus AB har en sammanhållande funktion för merparten av Stockholms stads aktiebolag. Bolaget är moderbolag i en koncern, som består av 16 aktiva dotterbolag eller underkoncerner. Bolaget ansvarar för styrning och uppföljning av dotterbolagens verksamhet utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och direktiv. Bland kommunfullmäktiges direktiv ingår att svara för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning, utöva ekonomisk kontroll och uppföljning, utveckla styrformer och samspelet mellan ägare, koncernledning och dotterbolag.

Koncernstyrelsen ska fatta de principiella beslut som krävs för att kommunfullmäktiges mål ska nås. Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs. Koncernstyrelsen ska kalla till en extra stämma under hösten 2014 då den slutliga koncernutdelningen fastställs.

I stadens Vision, uttryckt i Vision 2030- ett Stockholm i världsklass, är Stockholm mångsidigt och upplevelserikt med ett brett utbud av arbeten, utbildning, service, kultur, nöjen. Stockholm är innovativt och navet i en region som ska växa som internationell mötesplats och en ekologiskt hållbar storstad. Stockholm ska utvecklas utan fysiska och sociala barriärer och det ska finnas möjligheter för alla att resa bo, och mötas.

Koncernen Stockholms Stadshus AB omfattar bolag inom bostadsförsörjning, infrastruktur såsom vattenreningsverk och ledningssystem, fiberkanalisation, parkeringsanläggningar, hamnverksamhet och skolor samt även kultur och besöksnäring genom teater- och kulturverksamhet, arenor och mässfastigheter. Bolagen arbetar med visionens målsättningar som utgångspunkt för all utveckling och verksamhet.

Sedan år 2009 pågår, genom Stimulans för Stockholm, en offensiv satsning för att stärka stadens ekonomiska utveckling och arbetsmarknad i en lågkonjunktur. Satsningen har omfattat behövliga investeringar i upprustning och energieffektivisering av bostäder och infrastruktur samtidigt som nyproduktion av hyresrätter har underlättats. De bolag som omfattas av de utökade insatserna är de tre bostadsbolagen, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB och Stockholms Stads Parkerings AB. För bolagen bedöms tillkommande underhåll och investeringar i nyproduktion och underhållsåtgärder i främst miljonprogramsområden uppgå till sammanlagt 16 mdkr under perioden 2009-2014. Renoveringen av befintligt bestånd måste fortsätta för att systematiskt uppnå stadens höga målsättningar när det gäller energieffektiviseringar.

Inför 2014 har satsningen förlängts avseende nyproduktion på grund av förskjutningar i projekten och planeras omfatta cirka 670 mnkr. Moderbolaget samordnar och följer upp nämnda satsningar. Under kommande år fortgår och förstärks bolagens medverkan i stadens ytterstadssatsningar. Flertalet bolag medverkar i olika former i dessa projekt, dels genom upprustning och utveckling av bostäder, skolor, äldreboenden samt i utveckling av nya arbetsplatser i ytterstaden. Koncernen medverkar också genom infrastrukturbolagen till ytterligare utbyggnad av vatten- och fibernät.

Staden ska ha en aktiv fastighetsförvaltning och utveckla fastighetsbestånden långsiktigt i syfte att nå en bättre struktur avseende standard, geografiskt läge och åldersfördelning. Stockholms Stadshus AB:s uppdrag är att tillsammans med stadens bostadsbolag löpande pröva möjligheterna att avyttra sådana delar i fastighetsbeståndet, som ur ett förvaltningsperspektiv inte bör behållas. En mer aktiv förvaltning av den samlade fastighetsportföljen bör även kunna innebära överlåtelse av fastigheter mellan bostadsbolagen. Syftet är att uppnå en mer effektiv och ändamålsenlig förvaltning. Omfördelningen

medför också att bolagen får ett tydligare ansvar för respektive bostadsområde och blir en större aktör i utvecklingen av översiktsplanens tyngdpunkter och ytterstadssatsningen.

Bolagen ska genom sina befintliga miljöprogram, policies och handlingsplaner arbeta för att bidra till att uppnå målen i stadens miljöprogram 2012-2015. Stockholms Stadshus AB ska vidare tillse att bolagen arbetar enligt stadens riktlinjer för förnybar energiproduktion, som är under utarbetande.

Staden har påbörjat en utökad insamling av matavfall från såväl privathushåll som storhushåll. Staden har under år 2013 antagit en handlingsplan för att nå målsättningen 50 procent insamlat matavfall för biologisk behandling år 2018. Bland annat föreslås stadens avfallshantering bolagiseras. Det nya bolaget får i uppdrag att säkerställa att det kommunala uppdraget om avfallshantering tas om hand. Koncernstyrelsen och kommunstyrelsen ska i samarbete med trafik- och renhållningsnämnden och Stockholm Vatten AB utreda den bästa lösningen för hur en bolagisering av stadens renhållningsverksamhet ska gå till och vilken organisatorisk tillhörighet bolaget ska ha. Stockholms Stadshus AB ska även tillse att bolagen arbetar i linje med handlingsplanen inom ramen för sin rådighet och sina respektive verksamheter.

AB Familjebostäder har i samråd med AB Svenska Bostäder, AB Stockholms hem och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomfört en förstudie avseende ett eventuellt byte av det gemensamma fastighetssystemet FASAD. Förstudien visar att såväl verksamhets-, ekonomiska- och samordningsvinster kan uppnås för bolagen genom ett gemensamt standardsystem. Koncernens fastighetsbolag får i uppdrag att tillsammans med Stockholms Stadshus AB analysera förutsättningarna för en eventuell upphandling av ett standardsystem. I förutsättningarna ingår en samordning av bolagens arbetssätt och processer.

Koncernstyrelsen ska tillse att riktlinjerna för idéburen stadsförbättring som kommunstyrelsen har tagit fram under 2013 tillämpas av bolagen. Målet är att använda stadsrummet mer genom att staden öppnar förbisedda delar av den gemensamma stadsmiljön och fastigheter för utvecklingsprojekt i begränsad skala. Idéburen stadsförbättring kan innebära att förslag kommer fram från nämnder och styrelser i dialog med stockholmarna. Det betyder att stockholmarna ges en möjlighet att påverka sin egen närmiljö. Det kan handla om att ta en oanvänd gräsyta mellan fastigheter för stadsodling, att temporärt tomma lokaler används som gallerier och scener, eller att ogästvänliga betong- och asfaltsytor rustas för att kännas välkomnande och kunna nyttjas som offentliga platser.

En faktor som kan komma att påverka bolagens resultatkrav under perioden är effekterna av det nya regelverk för redovisning, K3, *Årsredovisning och koncernredovisning BFNAR 2012:1*, som kommer att tillämpas från och med år 2014. Det nya regelverket innebär bland annat en ökad differentiering av avskrivningstider genom nya regler för komponentavskrivningar. Samtidigt kan gränserna för vad som ska aktiveras som anläggningstillgång respektive resultatföras komma att förändras i jämförelse med dagens regler och praxis. Arbetet pågår för att kunna implementera regelverket räkenskapsåret 2014 i bolagskoncernen. Det innebär att såväl resultatnivåer som investeringsvolymerna kan komma att behöva justeras senare under hösten för bolag med större investeringar.

BOLAGETS UPPGIFTER KAN SAMMANFATTAS I FÖLJANDE PUNKTER:

- svara för koncernens övergripande utveckling och strategiska planering
- styra finansiella resurser på ett för ägaren och koncernen optimalt sätt
- svara för löpande ekonomisk kontroll och uppföljning
- verkställa kommunfullmäktiges beslut som är av ägarkaraktär
- utveckla samspelet mellan ägaren, koncernledningen och dotterbolagen avseende verksamheternas resultat och budgethållning, effektivitet och kvalitet
- utveckla effektivare styrformer genom ökad målstyrning mot ägarkraven

- leda arbetet för att bereda hyresgäster i stadens bostadsbolag möjlighet att förvärva sina lägenheter genom ombildning till bostadsrätter i ytterstaden
- ha en öppen inställning till fastighetsförsäljning
- underlätta framtagandet av studentbostäder
- fortlöpande pröva möjligheterna att tillsammans med bostadsbolagen avyttra delar ur fastighetsbeståndet som ur ett förvaltningsperspektiv inte bör behållas
- löpande utreda möjligheterna till ytterligare omstrukturering av bostadsbolagen för effektivare och mer ändamålsenlig förvaltning
- fortsätta utreda möjligheterna till en ytterligare samordning av stadens kommersiella fastigheter tillsammans med bostadsbolagen, S:t Erik Markutveckling AB, kommunstyrelsen och fastighetsnämnden
- se över och föreslå omprövning av inriktning och/eller innehav av verksamheter utifrån förändrade förutsättningar avseende marknad, lagstiftning och teknisk utveckling
- kontinuerligt följa större investeringsprojekt, till exempel utbyggnaden i Norvik, Värtan, Kapellskär, Tele2 Arena och utvecklingen av Globenområdets stora bostadsprojekt samt satsningen för Stimulans för Stockholm
- ansvara för bevakning och samordning av ägarintresset i de bolag där staden är delägare
- följa utvecklingen vad gäller kostnadseffektiviseringar inom samtliga dotterbolag
- särskilt följa bolagens ekonomi avseende bostadsbyggande och upprustning
- samordning av insatser i händelse av kris
- i samarbete med privata aktörer ta fram förslag till hur ett socialt ansvarstagande för bostadsområden kan förenas med en långsiktig affärsmässighet och en positiv värdeutveckling för fastigheterna

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s års mål 2014	KF:s års mål 2015	KF:s års mål 2016
1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa	Antal nystartade företag	öka	öka	öka
	Företagens nöjdhet med effektiviteten	68	69	70
	Företagens nöjdhet med information från staden	71	72	73
	Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	70	71	72
	Företagens nöjdhet med bemötandet	71	72	73
Obligatorisk bolagsindikator				
	Antal företag som staden har lotsat	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s års mål 2014	KF:s års mål 2015	KF:s års mål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1600 st	1600 st	1600 st
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel elbilar	9 %	10 %	11 %
	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %
	Elanvändning per kvadratmeter	33 kWh	32 kWh	32 kWh
	Energianvändning per m2	165 kWh	160 kWh	155 kWh
Obligatoriska bolagsindikatorer				
	Andel dubbdäck	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m3 luft	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel m2 area som energi-effektiviserats vid större ombyggnad	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelse	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar för byggande och renovering där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm	Antal färdigställda studentbostäder	300	300	300
	Antal påbörjade bostäder	5 000 st	5 000 st	5 000 st
	Antal påbörjade hyresrätter	1 500 st	1 500 st	1 500 st
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5100	5100	5100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

31. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **Koncernen Stockholms stadshus AB** godkänns.

Bostadsbolagen

Gemensamt för de tre bolagen

MÅL

De kommunala bostadsbolagen ska vara ekonomiskt starka och medverka till att Stockholm får en väl fungerande bostadsmarknad som kännetecknas av god rörlighet och tillgänglighet för alla.

Bolagen ska

- inom ramen för Stimulans för Stockholm öka takten på nybyggnation
- värna hyresrätten som boendeform samt aktivt bidra till att öka nyproduktionen av hyresrätter
- bereda möjlighet för att erbjuda boende i ytterstaden att genom friköp förvärva sina lägenheter
- vara goda hyresvärdar
- samarbeta med övriga berörda kommunala bolag och nämnder samt privata aktörer för riktade satsningar på underhåll, systematiskt trygghetsarbete och säkerhet samt energieffektiviseringar
- arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi
- öka hyresgästernas incitament att spara energi
- aktivt bidra till att staden når det nationella målet om 50 procent matavfallsinsamling till år 2018
- sprida de positiva erfarenheterna från boendedialogerna i Järva och fortsätta dialogen med boende inom ramen för utvecklingen av södra och västra ytterstaden
- fortlöpande genomföra boendedialoger för att återkoppla arbetet med visionerna för Järva, Västerort och Söderort 2030, samt i samband med upprustningsarbetet i bostadsbeståndet
- arbeta med att möjliggöra för matavfallsinsamling i bostadsbeståndet enligt stadens handlingsplan
- implementera kommunstyrelsens riktlinjer om idéburen stadsförbättring
- arbeta med att förbereda infrastruktur för bilpooler
- arbeta med att förbereda infrastruktur för elbilar
- främja en god rörlighet och tillgänglighet på bostadsmarknaden genom enkla och tydliga spelregler som är lika för alla, regelverk som undviker inlåsnings effekter och åtgärder för att förhindra olaga andrahandsuthyrning
- utreda möjligheterna att genomföra enklare åtgärder syftande till att öka tillgängligheten så att äldre ska ha möjlighet att bo kvar hemma längre
- utreda möjligheterna att underlätta för äldre eller personer med funktionsnedsättning att byta till en lägenhet i entréplan eller till hus med hiss
- fortsätta arbetet för att minska antalet avhysningar
- ta ett stort ansvar för försörjningen av förturs-, försöks- och träningslägenheter
- fortsätta tillgänglighetsanpassningen av fastigheterna
- tillsammans med Storstockholms brandförsvaret fortsätta samarbetet kring brandinformatörer, främst i ytterstaden, i syfte att förebygga och motverka bränder
- genomföra underhållsinsatser i utvalda miljonprogramområden med tydlig miljöprofil
- verka för fler billiga bostäder för ungdomar
- planera för nya seniorbostäder i hyresrättsform
- verka för sänkta byggkostnader
- i samråd med berörda nämnder inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till grupp- eller servicebostäder och underlätta skapande av bostäder för personer med funktionsnedsättning
- samarbeta med övriga berörda bolag och nämnder samt privata aktörer för utvecklingen av de närcentrum som bolagen äger
- bidra till att fler studentbostäder skapas

UPPDRAG

Stockholm växer och detta är en del i den politiska visionen. Hela Stockholm ska vara attraktivt. Här spelar Stockholms tre kommunala bostadsbolag en viktig roll. Genom den av kommunfullmäktige beslutade omstruktureringen av bolagens fastigheter får respektive bolag ett tydligare ansvar för medverkan av utvecklingen i stadens olika delar.

Bostadsbolagen ska vara lyhörda för sina hyresgästers önskemål. Regelbundna kundundersökningar ska genomföras.

En prioriterad uppgift är att möta ökad efterfrågan på nya bostäder. Staden ska planera för 140 000 nya bostäder till och med 2030. I detta arbete ska bolagen bidra till nyproduktionen.

Stadens bostadsbolag måste aktivt och kraftfullt verka för att sänka byggkostnaderna och minimera kostnaderna i driftverksamheten för att uppnå en effektiv fastighetsförvaltning. Energieffektiviseringar och miljöprofil på miljonprogramområdena är centralt. Det är angeläget att bolagen tillämpar erfarenheterna från byggkostnadsprojekt som tidigare genomförts. Ytterligare pilotprojekt som syftar till att sänka nyproduktionskostnaden ska startas.

Stadens bostadsbolag har även haft en central roll i stadens program för att stärka den ekonomiska utvecklingen och Stockholms arbetsmarknad, Stimulans för Stockholm. Genom tidigareläggningar av planerade upprustningar av bostäder, främst i ytterstaden, kommer 10,0 mdkr att ha satsats under perioden 2009-2013, vilket även bidrar till en bättre boendemiljö och lägre energianvändning. Under perioden kommer 4,3 mdkr satsas i nyproduktion av bostäder. Inför 2014 kommer bolagen fortsatt vara aktiva i att bygga nya bostäder.

Sedan den 1 januari 2011 gäller en ny lag, som innebär nya villkor för allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Syftet med den nya lagstiftningen är att skapa likvärdiga förutsättningar för kommunala bostadsaktiebolag och privata hyresvärdar. Ett krav i den nya lagen är att verksamheten i kommunala bostadsbolag ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Det innebär bland annat att kommunerna ska ställa marknadsmässiga avkastningskrav på sina bostadsbolag. Med utgångspunkt från lagstiftningen och de extraordinära åtgärderna, som tidigare beslutats genom Stimulans för Stockholm och Järvalyftet, avseende upprustning och energieffektivisering som under perioden trappas ned, föreslås justerade resultatkrav för bostadsbolagen. Resultatkraven baseras på att bostadsbolagen, under den kommande treårsperioden, genererar avkastning på justerat eget kapital, driftnetton och direktavkastning som är i nivå med jämförbara bolag på marknaden. Därtill påverkar föreslagna åtgärder inom Stimulans för Stockholm och Järvalyftet bolagens resultatnivåer enligt följande.

Förslag till resultatkrav	Svenska Bostäder 1)			Familjebostäder			Stockholmshem 2)		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Underliggande resultatkrav	275	300	325	310	310	350	300	350	400
Stimulans för Stockholm	-175	-150	-125	-60		-0	-0	-0	-0
Resultat efter finansnetto	100	150	200	250	310	350	300	350	400

1) Inklusive Järvalyftet

De kommunala bostadsbolagen har ett särskilt ansvar för att förnya och utveckla ytterstaden och göra hela Stockholm attraktivt i alla dess delar. Bostadsbolagen ska medverka till att utveckla ytterstaden, dess miljöer och attraktivitet i samverkan med privata aktörer och boende. Vid bostadsbolagens nybyggnation ska en mångfald och uttrycksfullhet i arkitekturen uppnås i möjligaste mån. Bostadsanpassningar för personer med funktionsnedsättning ska återställas efter renoveringar.

En formaliserad Stockholmsmodell för så kallad Business Improvement District (BID) ska tas fram för antagande. Syftet är att understödja samverkan mellan fastighetsägare, handel, boende, och stadens verksamheter i arbetet med att utveckla attraktiva och trygga stadsdelar. Modellen ska formalisera det proaktiva arbetet för trygghet, fler arbetsplatser och näringar samt social sammanhållning. I detta ska även ett nära samarbete med föreningsliv utvecklas för att skapa meningsfull fritid för unga stockholmare.

Bostadsbolagen ska fortsätta att erbjuda de hyresgäster i ytterstaden som vill friköpa sina lägenheter genom att bilda bostadsrättsförening och köpa sina fastigheter. Särskilda insatser för ombildning ska genomföras i ytterstaden efter behov. Valfrihet ska präglade boendet i hyresrätt såväl gällande tillval som vid nyproduktion. Det ska vara möjligt att tillgodose olika önskemål och behov i högre grad än idag hos olika grupper som exempelvis ungdomar, barnfamiljer eller det äldre paret.

Bostadsbolagen ska bidra till att fler studentbostäder produceras och verka för att fler billiga lägenheter för ungdomar byggs.

Bolagen fortsätter arbetet med att ta fram arbetsmetoder för att minska antalet avhysningar tillsammans med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och landstinget. Särskilt viktigt är det att gemensamt med övriga samverkansparter ta ansvar för att inga barnfamiljer ställs utan boende.

Bostadsbolagen ska arbeta för en förbättrad brandsäkerhet där bolagen ska uppmärksamma innovativa lösningar vid ny- och ombyggnationer.

Hyresgästerna ska känna att de kan påverka sin närmiljö till det bättre. Bostadsbolagen ska möjliggöra för odlingslotter för de boende på delar av gårdar inom beståndet. Bostadsbolagen uppmanas även att arbeta med att anlägga gröna tak, biodlingar, urban odling och andra ekosystemtjänster inom bostadsbeståndet.

Bostadsbolagen ska samarbeta med kommunstyrelsen i uppdraget "Vackra Stockholm". Bostadsbolagen ska arbeta med att ytterligare öka tryggheten i miljön kring bostäderna.

Hyresrätten bör ses som en faktor för att främja tillväxten i staden genom att vara en del av en fungerande och dynamisk arbetsmarknad.

Under 2013 ska kommunstyrelsen ta fram riktlinjer för hur idéburen stadsutveckling ska kunna implementeras. Målet är att använda stadsrummet mer genom att staden öppnar förbisedda delar av den gemensamma stadsmiljön och fastigheter för utvecklingsprojekt i begränsad skala. Bolagsstyrelsen ska efter framtagna riktlinjer arbeta med Idéernas Stockholm.

AB Svenska Bostäder

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska äga och förvalta hyresbostäder inom Stockholms stad. Bolaget har ansvar för att möta den stora efterfrågan på bostäder i Stockholm genom att bidra till nyproduktion av hyresrätter.

Förvaltningen ska präglas av ekonomisk långsiktighet. Bolaget ska skapa bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att långa och goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som ökad rörlighet och tillgänglighet främjas. Bolagets bestånd ska utvecklas genom aktiv fastighetsförvaltning. Beståndet ska utgöras av ett varierat utbud av attraktiva bostäder. Bolaget ska anamma positiva erfarenheter från Järvalyftet för motsvarande arbete även i andra stadsdelar, men får efter genomförd omstrukturering ett särskilt ansvar för stadens nordvästra delar. AB Svenska Bostäders dotterbolag AB Stadsholmen äger och förvaltar fastigheter av kulturhistoriskt värde. Bolaget ska förena ett socialt ansvarstagande med en långsiktig affärsmässighet och en positiv värdeutveckling för ägarna.

Ägardirektiv för 2014-2016

- bidra till nyproduktion av nya bostäder
- fortsätta arbetet med Järvalyftet, Vision Hässelby-Vällingby och Söderortsvisionen
- utreda förutsättningarna för att bygga bostäder med annan upplåtelseform som en del av bolagets medverkan i Järvalyftet
- fullfölja underhållsinsatserna i 1940- och 1950-talsbestånden samt öka ombyggnads- och underhållsätgärder i miljonprogramsbeståndet med fokus i Järva och Västerort
- fortsätta att vidareutveckla kvalitet och service och öka hyresgästens valfrihet
- kontinuerligt genomföra underhåll i AB Stadsholmens bestånd
- fortsätta arbetet med att öka effektiviteten med fokus på kärnverksamheten och förbättrade driftsresultat
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- löpande pröva förutsättningarna för att överföra Vällingby City från Svenska Bostäder till S:t Erik Markutveckling under perioden
- bidra till att fler studentbostäder tillskapas både genom nyproduktion och genom inventering av befintligt bestånd
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

AB Svenska Bostäder	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	-125	100	150	200
Avkastning på totalt kapital, %	-	0,5	0,7	0,9
Investeringar, mnkr	2 265	3 035	3 130	3 040

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel elbilar	9 %	10 %	11 %
	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %
	Elanvändning per kvadratmeter	33 kWh	32 kWh	32 kWh
	Energianvändning per m2	165 kWh	160 kWh	155 kWh
Obligatoriska bolagsindikatorer				
	Andel dubbdäck	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m3 luft	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel m2 area som energi-effektiverats vid större ombyggnad	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar för byggande och renovering där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm	Antal färdigställda studentbostäder	300	300	300
	Antal påbörjade bostäder	5 000 st	5 000 st	5 000 st
	Antal påbörjade hyresrätter	1 500 st	1 500 st	1 500 st
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

AB Familjebostäder

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska äga och förvalta hyresbostäder inom Stockholms stad. Bolaget har ansvar för att möta den stora efterfrågan på bostäder i Stockholm genom att bidra till nyproduktion av hyresrätter.

Förvaltningen ska präglas av ekonomisk långsiktighet. Bolaget ska skapa bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att långa och goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som ökad rörlighet och tillgänglighet främjas. Bolagets bestånd ska utvecklas genom aktiv fastighetsförvaltning. Bolaget får efter omstrukturering ett särskilt ansvar i de södra stadsdelarna på väg mot Farsta samt i Rågsved.

Beståndet ska utgöras av ett varierat utbud av attraktiva bostäder. Bolaget ska förena ett socialt ansvarstagande med en långsiktig affärsmässighet och en positiv värdeutveckling för ägarna.

Familjebostäder ska ansvara för att genomföra ett tidigt visionsarbete i Rågsved som en del i bolagets ytterstadsarbete. Visionsarbetet ska utgå från boende, lokala aktörer och fastighetsägare i stadsdelen och vara ett underlag till stadens planeringsarbete i stadsdelen.

Ägardirektiv för 2014-2016

- bidra till nyproduktion av nya bostäder
- medverka i arbetet med Järvalyftet genom Rinkebystråket och Söderortsvisionen
- utreda förutsättningarna för att bygga bostäder med annan upplåtelseform i Rinkeby, som en del av bolagets medverkan i Järvalyftet
- fortsätta upprustningen av de bostäder som byggdes under 1940–1960-talen
- fortsätta arbetet med att vidareutveckla kvalitet och service
- öka valfriheten för hyresgästen
- fortsätta arbetet med att öka effektiviteten med fokus på kärnverksamheten och förbättrade driftsresultat
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- bidra till att fler studentbostäder tillskapas både genom nyproduktion och genom inventering av befintligt bestånd
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

AB Familjebostäder	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	100	250	310	350
Avkastning på totalt kapital, %	2,0	3,2	3,1	3,5
Investeringar, mnkr	1 150	720	910	1 633

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel elbilar	9 %	10 %	11 %
	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %
	Elanvändning per kvadratmeter	33 kWh	32 kWh	32 kWh
	Energianvändning per m2	165 kWh	160 kWh	155 kWh
Obligatoriska bolagsindikatorer				
	Andel dubbdäck	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m3 luft	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel m2 area som energi-effektiviserats vid större ombyggnad	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar för byggande och renovering där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm	Antal färdigställda studentbostäder	300	300	300
	Antal påbörjade bostäder	5 000 st	5 000 st	5 000 st
	Antal påbörjade hyresrätter	1 500 st	1 500 st	1 500 st
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5100	5100	5100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

AB Stockholmshem

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska äga och förvalta hyresbostäder inom Stockholms stad. Bolaget har ansvar för att möta den stora efterfrågan på bostäder i Stockholm genom att bidra till nyproduktion av hyresrätter.

Förvaltningen ska präglas av ekonomisk långsiktighet. Bolaget ska skapa bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att långa och goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som ökad rörlighet och tillgänglighet främjas. Bolagets bestånd ska utvecklas genom aktiv fastighetsförvaltning. Beståndet ska utgöras av ett varierat utbud av attraktiva bostäder. Efter de beslutade omstruktureringarna mellan stadens bostadsbolag ska bolaget fortsätta arbetet med förnyelse och utveckling av ett antal ytterstadsområden i söderort, till exempel Hökarängen, Skarpnäck och Skärholmen. Bolaget ska förena ett socialt ansvarstagande med en långsiktig affärsmässighet och en positiv värdeutveckling för ägarna.

Bolaget ska fortsätta arbetet med förnyelse och utveckling av ett antal ytterstadsområden i söderort t ex Hökarängen, Skarpnäck och Rågsved. Lärdomar ska dras från arbetet med Järvalyftet samtidigt som förändringsarbetet ska utgå från varje stadsdels specifika styrkor och åtgärda de lokala problem som finns. Möjligheten att sprida projektet ”Hållbara Hökarängen” samt Skarpnäckslyftet ska studeras under planeringsperioden. Bolagets arbete med så kallad särskild förvaltning ska utvärderas och följas upp.

Ägardirektiv för 2013-2015

- bidra till nyproduktion av nya bostäder
- fortsätta arbetet med Söderortsvisionen
- utreda förutsättningarna för att bygga bostäder med annan upplåtelseform som en del av bolagets medverkan i Söderortsvisionen
- bolaget ska inom ramen för affärsmässiga principer ta fram en socialt och miljömässigt hållbar strategi för upprustning av miljonprogrammet
- öka valfriheten för hyresgästen
- bistå Stiftelsen Hotellhem i dess verksamhet inom ramen för stadens bostadsförsörjningsansvar
- fortsätta arbetet med att öka effektiviteten med fokus på kärnverksamheten och förbättrade driftsresultat
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- utreda, planera och genomföra en omlokalisering av bolagets huvudkontor till Skärholmen
- bidra till att fler studentbostäder tillskapas både genom nyproduktion och genom inventering av befintligt bestånd
- utveckla koncept för att bygga nya bostäder med korta förmedlingstider
- vara Stiftelsen Hotellhem behjälpliga i byggandet av bostäder inom ramen för stadens bostadsförsörjningsansvar
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

AB Stockholmshem	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	75	300	350	400
Avkastning på totalt kapital, %	1,6	2,9	3,1	3,3
Investeringar, mnkr	1 695	1 572	2 035	2 061

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta

om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel elbilar	9 %	10 %	11 %
	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %
	Elanvändning per kvadratmeter	33 kWh	32 kWh	32 kWh
	Energianvändning per m2	165 kWh	160 kWh	155 kWh
Obligatoriska bolagsindikatorer				
	Andel dubbdäck	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m3 luft	tas fram av styrelse	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel m2 area som energi-effektiviserats vid större ombyggnad	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar för byggande och renovering där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm	Antal färdigställda studentbostäder	300	300	300
	Antal påbörjade bostäder	5 000 st	5 000 st	5 000 st
	Antal påbörjade hyresrätter	1 500 st	1 500 st	1 500 st
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

32. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **Bostadsbolagen: AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem** godkänns.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget äger och förvaltar servicehus, vård- och omsorgsboenden, trygghets- och seniorbostäder samt LSS-boenden. Bolaget har i uppgift att tillhandahålla välskötta fastigheter och att erbjuda attraktiva och anpassade bostäder för människor i behov av stöd och trygghet. Bolaget uppmuntras att arbeta med fler boenden enligt modellen ”Rum för hälsa”. Dessutom uppmuntras bolaget att arbeta med olika ekosystemtjänster inom bostadsbeståndet så som biodlingar, gröna tak och urban odling.

Många av stadens äldreboendefastigheter har sedan lång tid ett eftersatt underhållsbehov. För att få till stånd Äldrelyftet och för att leva upp till målsättningen att tillhandahålla välskötta och trygga bostäder genomförs en miljardsatsning för att under en tioårsperiod förbättra boendestandarden för de som bor i stadens äldreboenden.

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara effektiva och kunna anpassas efter olika individuella behov. Servicehusen kvarstår som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns. Micasa Fastigheter i Stockholm AB uppdras att vid om- och nyproduktion analysera fastigheten utifrån ett vård- och omsorgsperspektiv för att undersöka om det går att förbättra förutsättningarna för verksamheten genom enklare ombyggnationer, genom att anamma ny teknik eller via andra åtgärder.

Då det föreligger ett stort behov ska Micasa Fastigheter i Stockholm AB, i likhet med övriga nämnder och bolag, vara delaktig i stadens utbyggnad av servicelägenheter för personer med funktionsnedsättning. Utbyggnaden kommer att ske i form av bland annat trapphusboenden och satellitlägenheter.

Ägardirektiv för 2013-2015

- ansvara för att inom ramen för affärsmässiga principer tillhandahålla välskötta, trygga och tillgängliga bostäder för stadens äldre och för personer med funktionsnedsättning
- delta i den regionala och den samlade planeringen för olika boenden inom bolagets målgrupp
- tillsammans med berörda nämnder skapa en strategisk och operativ planering av stadens totala boendebud som samspelar med planeringen av platsbehovet
- utifrån planeringen av det totala boendebudet och efterfrågan skapa en strategisk plan för bolagets fastigheter och tjänstebud
- vidareutveckla och befästa bolagets affärsmodell i syfte att realisera bolagets strategiska plan
- ta fram nyckeltal för granskning av om- och nybyggnadsprojekt i tidiga skeden
- fortsätta söka markanvisningar för nyproduktion av i första hand vård- och omsorgsboenden som ersättning för boenden som på sikt bör avvecklas
- tillhandahålla och utveckla seniorboenden, trygghetsboenden och LSS-boenden utifrån utbud och efterfrågan
- i samråd med berörda nämnder och bolag inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppboenden, serviceboenden eller annat nyttjande
- åtgärda det eftersatta underhållet i de fastigheter som långsiktigt kommer att nyttjas för äldreboende och omsorg genom det så kallade Äldrelyftet
- värna tillgången till gemensamhetslokaler i beståndet
- vidareutveckla den sociala dimensionen i boendemiljön
- underlätta för profilboenden att etablera sig i staden
- medverka till att sänka stadens totala kostnader för lokaler och finna kostnadseffektiva lokallösningar
- arbeta kontinuerligt med åtgärder för en tryggare miljö i och omkring fastigheterna
- arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi

- arbeta med att möjliggöra för matavfallsinsamling i bostadsbeståndet enligt stadens handlingsplan
- aktivt bidra till att staden når det nationella målet om 50 procent matavfalls insamling till år 2018
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- fortsätta att inventera möjligheterna att skapa studentlägenheter i vakanta äldreboenden
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer
- prioritera brandpreventivt arbete

Micasa Fastigheter i Stockholm AB	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	-254	-125	-90	-70
Avkastning på totalt kapital, %	-	-	-	-
Investeringar, mnkr	550	374	320	320

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel elbilar	9 %	10 %	11 %
	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %
	Elanvändning per kvadratmeter	33 kWh	32 kWh	32 kWh
	Energianvändning per m2	165 kWh	160 kWh	155 kWh
Obligatoriska bolagsindikatorer				
	Andel dubbdäck	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m3 luft	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel m2 area som energi-effektiverats vid större ombyggnad	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
Obligatoriska bolagsindikatorer				
	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen

	ingår			
	Andel relevanta upphandlingar för byggande och renovering där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm	Antal färdigställda studentbostäder	300	300	300
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

33. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **Micasa Fastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolagets uppgift är att svara för reguljär bostadsförmedling, evakuering samt förmedling av förturslägenheter inklusive försöks- och träningslägenheter, förmedling av lägenheter till stadens bostadsbolags internköer samt förmedling av kategoribostäder såsom exempelvis student- och trygghetsboenden.

Idag utgör Stockholmsregionen i hög grad en gemensam bostads- och arbetsmarknad. Storstadsregionens infrastruktur skapar goda förutsättningar att bo i en kommun och arbeta i en annan. Det ligger därför i stadens intresse att den som står i Stockholms bostadskö också har möjlighet att hitta en bostad utanför stadens gränser. Bostadsförmedlingen i Stockholm AB är öppen för alla och redan idag står sökande från hela länet i kö. I de fall det finns intresse från fastighetsägare i kringliggande kommuner ska bostadsförmedlingen därför kunna erbjuda förmedlingstjänster och därmed också förmedla bostäder i kommuner i Stockholms omnejd.

Ägardirektiv för 2014-2016

- förmedla lägenheter i ett öppet och transparent system efter kötid, det vill säga till den kund som har längst kötid och uppfyller fastighetsägarens krav
- utveckla service och tjänster mot fastighetsägare för att säkerställa ett fortsatt gott inflöde av lägenheter och alltid förmedla lägenheter till den tidpunkt fastighetsägaren angett
- skapa en väl fungerande regional marknadsplats för hyresrätter
- undersöka förutsättningarna för att underlätta för ungdomar att komma in på bostadsmarknaden
- utveckla service och tjänster mot kunderna i bostadskön
- aktivt marknadsföra den gemensamma studentkön mot privata fastighetsförvaltare
- informera om bostadsmarknaden i regionen och särskilt planerad och pågående nyproduktion
- informera om stadens satsningar inom ytterstadsarbetet
- i samarbete med Stockholm Business Region AB informera om Stockholm som bostadsort
- fortsätta arbetet med att samordna och utveckla Stockholm Bygger
- utreda förutsättningarna att samordna stadens interna lokalutbud i bolagssektorn
- bidra i arbetet att effektivt förmedla försöks- och träningslägenheter
- utreda förutsättningarna att sänka kö- och förmedlingsavgiften
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	4	0	0	0
Avkastning på totalt kapital, %	6,8	6,8	6,8	0
Investeringar, mnkr	0	0	0	0

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter i hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s års mål 2014	KF:s års mål 2015	KF:s års mål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
Obligatoriska bolagsindikatorer				
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s års mål 2014	KF:s års mål 2015	KF:s års mål 2016
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg	Antal förmedlade försöks- och träningslägenheter via Bostad Stockholm	400	400	400
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

34. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **Stockholms Stads Bostadsförmedling AB** godkänns.

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska tillhandahålla ändamålsenliga, flexibla och kostnadseffektiva lokaler för stadens förskole- och skolverksamhet. En attraktiv fysisk arbetsmiljö bidrar till att rekrytera personal och elever. Skolfastigheternas arkitektur ska gestalta skolans centrala ställning i samhället.

Inomhusmiljön i skolor och förskolor är avgörande för elevernas fysiska hälsa och lärande. Problemen med dålig luft måste därför minskas genom fortsatt förebyggande arbete, där inomhusluften mäts vid relevanta tidpunkter. Uppföljning ska även prioriteras och intensifieras för att säkerställa att lämpliga åtgärder vidtas. SISAB ska även verka för en giftfri miljö i sina fastigheter. Stockholms stad har satt upp ambitiösa mål för att sänka klimatpåverkan. För att nå detta är delmålet att minska utsläppen av växthusgaser till 3 ton koldioxidekvivalenter per person till år 2015. Energianvändningen i stadens egna byggnader och anläggningar ska minska med 10 procent till 2015 jämfört med 2011, som en del i arbetet för att minska utsläppen. Klotter och skadegörelse måste saneras och åtgärdas snabbt. Hela och rena skoltoaletter är av stor betydelse. SISAB ska även undersöka vad som går att göra för att få bättre akustik och tystare ljudmiljö i skolmatsalar, klassrum och andra skollokaler.

Staden växer och antalet elever ökar kraftigt den kommande perioden. Den stora ökningen kommer att ställa stora krav på bolaget för att klara av den stora utbyggnad som behövs. Det är angeläget att SISAB deltar aktivt i planeringsarbetet för fortsatt utbyggnad av skolor och förskolor. Under perioden planeras för nyproduktion av cirka sju nya skolor.

Behovet av verksamhetsanpassningar och därtill hörande modernisering av bland annat installationer ökar. Det nya ramavtalet möjliggör genomförandet av dessa. Arbetet med lednings- och kvalitetsutveckling inom bolaget ska även fortsättningsvis prioriteras. Tillgängligheten både i undervisningen och i den fysiska miljön för elever med funktionsnedsättning ska vara god i Stockholms skolor. Arbetet med att anpassa skolor med bristande tillgänglighet ska fortgå.

SISAB ska under 2014 inventera stadens skolgårdar och utemiljöer och där så bedöms nödvändigt utveckla och upprusta dessa. Dessutom uppmanas bolaget att arbeta med olika ekosystemtjänster så som gröna tak och urban odling.

SISAB uppmanas att delta i idrottsnämndens och utbildningsnämndens uppdrag att föreslå och genomföra åtgärder för att tillgängliggöra skolidrottshallar och andra idrottsytor efter skoltid. I samverkan ska även berörda parter ta fram en finansieringsmodell för hur de kostnader som detta genererar ska fördelas. SISAB uppmanas även att delta i idrottsnämndens, utbildningsnämndens och fastighetsnämndens uppdrag att ta fram en finansieringsmodell över hur kostnaderna ska fördelas vid anläggandet av konstgräsplaner på skolgårdar. Ambitionen ska vara att få till stånd fler konstgräsplaner och mer tillgänglig idrottsyta.

De fastigheter som SISAB bygger för stadens verksamheter ska byggas flexibelt så att de kan anpassas till olika typer av verksamhet, efter behov och förändras över tid.

Ägardirektiv för 2014-2016

- arbeta med utveckling och förvaltning av förskole- och skollokaler
- tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden verka för kostnadseffektiva lokallösningar
- delta i planeringen och genomföra utbyggnaden av förskolor och grundskolor för ett växande Stockholm

- SISAB ska verka för en giftfri skolmiljö
- inventera möjligheterna att skapa studentlägenheter i vakanta lokaler
- utreda förutsättningarna för förvärv av Campus Konradsberg
- arbeta aktivt för att tillgodose en god inomhusmiljö med god luftkvalitet
- arbeta kontinuerligt med åtgärder för en tryggare miljö i och omkring förskolan och skolan genom bland annat fortsatt förebyggande åtgärder mot bränder, klotter och annan skadegörelse, till exempel på skoltoaletter
- arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi
- arbeta med att möjliggöra matavfallsinsamling i bostadsbeståndet enligt stadens handlingsplan
- i samarbete med utbildningsnämnden genomföra nödvändiga åtgärder så att krav på minskade energikostnader uppnås
- under 2014 inventera stadens skolgårdar och utemiljöer och där så bedöms nödvändigt utveckla och upprusta desamma
- aktivt bidra till att staden når det nationella målet om 50 procent matavfallsinsamling till år 2018
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

SISAB	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	-20	0	0	0
Avkastning på totalt kapital, %	-	-	-	-
Investeringar, mnkr	800	1 100	1 600	1 800

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel elbilar	9 %	10 %	11 %
	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %
	Elanvändning per kvadratmeter	33 kWh	32 kWh	32 kWh
	Energianvändning per m2	165 kWh	160 kWh	155 kWh
Obligatoriska bolagsindikatorer				
	Andel dubbdäck	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel m2 area som energi-effektiviserats vid större ombyggnad	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen

	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar för byggande och renovering där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

35. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **Skolfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Stockholm Vatten AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska med fortsatt tydlig miljöprofil säkerställa leverans av hälsosamt och gott vatten till hushåll och verksamheter i Stockholm och ombesörja avloppshantering av god kvalitet i området. Produktionen och driften ska ske med så liten miljöpåverkan som möjligt.

Bolaget ska värna om befintliga kunder och partners i regionen och även sträva efter nya samarbeten då bolaget har en god kapacitet och förmåga att tillhandahålla VA-tjänster även utanför kommungränserna. Bolaget bedriver ett kontinuerligt effektiviseringsarbete som ska fortsätta med fokus på en så låg vatten- och avloppstaxa som möjligt.

Stockholm bedriver ett ambitiöst miljöarbete kopplat till stadens vatten. En växande stad ställer hårda krav på ett fortsatt offensivt miljöarbete kring vattenhanteringen i staden. Bolaget ska ansvara för den fortsatta driften av GlashusEtt i Hammarby Sjöstad, vars syfte är ett fortsatt uppdrag att informera brett om stadens miljö- och klimatarbete.

Bolaget ska vara behjälpligt i trafik- och renhållningsnämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden samt Trafikverket, SL och andra aktörer för att främja framkomligheten.

Stadens avfallshantering föreslås bolagiseras. Det nya bolaget får i uppdrag att säkerställa att det kommunala uppdraget om avfallshantering tas om hand. Stockholm Vatten AB ska i samarbete med trafik- och renhållningsnämnden bistå kommunstyrelsen och koncernstyrelsen i utredningen om hur den bästa lösningen för hur en bolagisering av stadens renhållningsverksamhet ska gå till och vilken organisatorisk tillhörighet bolaget ska ha.

Ägardirektiv för 2014-2016

- fokusera på kärnverksamheten och fortsätta effektiviseringsarbetet
- omlokalisera bolagets huvudkontor till Ulvsunda i syfte att skapa en mer effektiv och ändamålsenlig lokalanvändning
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- arbeta med att utveckla service och tillgänglighet gentemot brukare och kund
- delta i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar med behov av teknisk infrastruktur
- tillsammans med andra myndigheter utveckla och intensifiera arbetet så att stadens mål om lokalt omhändertagande av dagvatten uppnås enligt dagvattenstrategin
- intensifiera arbetet med sjörestaureringar enligt vattenprogrammet
- bidra till att öka biogasproduktionen
- driva utvecklingen av västerorts framtida avloppsvattenrening
- ansvara för driften av GlashusEtt som center för information om stadens miljö- och klimatarbete
- beakta effekter av ett förändrat klimat
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikator

Stockholm Vatten AB	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	-8	6	-8	-36
Avkastning på totalt kapital, %	2,2	2,1	-	-
Investeringar, mnkr	700	1 200	1 700	1 700

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel elbilar	9 %	10 %	11 %
	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %
	Elanvändning per kvadratmeter	33 kWh	32 kWh	32 kWh
Obligatorisk bolagsindikator				
	Andel dubbdäck	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

36. Förslaget till mål och ågardirektiv för 2014-2016 för **Stockholm Vatten AB** godkänns.

Stockholms Hamn AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska medverka till att säkerställa och utveckla goda förutsättningar för sjöfarten och regionens varuförsörjning för att därigenom främja regionens utveckling. Hamnen och sjöfarten är också en viktig del av Stockholms identitet som stad vid Östersjön och Mälaren, belägen på öar, och med en stadsbild av skepp och fartyg i citynära lägen. Stockholms hamnar utgör ett viktigt gods- och logistiknav för Mälarenregionen. Stockholms Hamn AB har också en viktig roll när det gäller passagerar- och kryssningstrafiken i Östersjön. Verksamheten ska stimulera, och vara ett föredöme för, ett miljövänligt transportarbete.

Stockholms Hamn AB:s utveckling ska medverka till att regionens behov av effektiv hamnkapacitet kan tillgodoses i ett långt perspektiv. Det ska ske i lämpliga former av samverkan med andra hamnar och intressenter. Infrastruktur, verksamhet och organisation ska utvecklas i takt med EU:s utvidgning och den snabba utvecklingen i Östersjöregionen samt transportmarknadens krav och samtidigt bygga på sunda ekonomiska kalkyler.

Stockholms Hamn AB ska medverka till att målen i färdplanen för en fossilbränslefri stad 2050 uppnås. Att minska utsläppen från fartyg som ligger i hamn i staden är därför angeläget. Bolaget ska under året utreda förutsättningarna för en differentierad hamnavgift som syftar till att minska utsläpp och buller, samt åstadkomma en ansvarfull avfallshantering.

Stockholms Hamn AB arbetar i samråd med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen med att söka möjliga alternativ för oljeverksamheten vid Loudden. Det nuvarande arrendeavtalet gäller till och med år 2019. Arbetet ska inriktas på långsiktiga och miljömässigt hållbara lösningar som inte äventyrar stadens tillgångar eller regionens försörjning av bränsleprodukter. Miljöförbättrande åtgärder samt säkerhetsåtgärder är nödvändiga inslag till dess att alternativa lokaliseringar kan realiseras. Det är av största vikt att arbetet bedrivs skyndsamt och med en helhetslösning som mål.

Stadens kajer ägs och driftas av olika parter inom staden. Flera andra aktörer som Statens fastighetsverk och Kungliga Djurgårdsförvaltningen äger också mark vid vattnet. Det bör utredas om de olika aktörerna kan samverka bättre och Stockholms hamnar bör samordna arbetet med att ta fram en strategi kring hur stadens kajutrymmen ska användas och vilka principer som bör gälla. I detta arbete ska uppdraget vara att skapa förutsättningar för kollektivtrafik på vatten i samråd med huvudmannen för kollektivtrafik. Ambitionen bör vara att göra kajerna så tillgängliga för stockholmarna som möjligt.

Stockholms hamnar ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden säkerställa att stadens kajer blir mer attraktiva och levande med mötesplatser. Vid detta arbete ska hänsyn tas till tillgänglighetsfrågor.

ÅF Offshore Race, Stockholm Gotland Runt stärker Stockholm som destination och gör regattan tillgänglig för en bredare publik. Bolaget samordnar och finansierar stadens fortsatta medverkan. Evenemanget markerar Stockholms position som en miljöhuvudstad på vatten och en intressant sjöfartsstad i norra Europa.

Ägardirektiv 2014-2016

- i samråd med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen söka möjlig alternativ lokalisering för oljeverksamheten vid Loudden
- fortsätta arbetet med utvecklingsprojekten i Värtan/Frihamnen samt i Nynäshamn och Kapellskär
- fortsätta utvecklingen och upprustningen av stadens innerstadskajer
- delta i arbetet med en ny stadsövergripande kajstrategi

- tillgängliggöra stadens kajer
- utveckla kryssningstrafiken
- fortsätta arbetet med att utveckla och förädla bolagets fastigheter samt effektivisera driften av bolagets byggnader och anläggningar
- utreda förutsättningarna för en differentierad hamnavgift som syftar till att minska utsläpp och buller, samt åstadkomma en ansvarfull avfallshantering
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- medverka i arbetet med att etablera fartyg avsett för studentboende i Värtahamnen
- beakta effekter av ett förändrat klimat
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer
- bidra till besöksnäringen

Stockholms Hamn AB	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	75	70	70	30
Avkastning på totalt kapital, %	4,7	3,3	3,2	2,3
Investeringar, mnkr	1 256	991	1 695	1 515

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel elbilar	9 %	10 %	11 %
	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %
	Elanvändning per kvadratmeter	33 kWh	32 kWh	32 kWh

Obligatoriska bolagsindikatorer				
	Andel dubbdäck	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

37. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **Stockholms Hamn AB** godkänns.

AB Stokab

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolagets uppgift är att bygga, hyra ut samt underhålla ett passivt fibernät i Stockholm. Syftet med infrastrukturen och verksamheten är att stimulera en positiv utveckling för Stockholm genom att bidra till goda förutsättningar för it-utvecklingen i regionen.

ÄGARDIREKTIV 2014-2015

Den fortsatta utbyggnaden av nätet sker i takt med marknadens efterfrågan och utifrån bedömningar av marknadens utveckling och krav. Mot bakgrund av Post- och Telestyrelsens beslut om prisreglering av svenska fibermarknaden, som medför osäkra förutsättningar för investeringar, har kommunfullmäktige beslutat att Stokab inte ska gå vidare med ytterligare fiberutbyggnad till hushållssektorn. Stokab ska även i övrigt iaktta försiktighet vad avser framtida investeringar. Indikationer finns nu att Post- och Telestyrelsen kan komma att ompröva prisregleringen och om så sker skapas förutsättningar för kommunfullmäktige att ta förnyad ställning till Stokabs investeringar.

Stokab ska vara behjälpliga i trafik- och renhållningsnämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden samt Trafikverket, SL och andra aktörer för att främja framkomligheten.

- utveckla fibernätet avseende funktion och säkerhet för att kunna möta kundernas krav på kvalitet, service och säkerhet samt endast tillhandahålla svartfiberprodukter med tillhörande installationer
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- bolaget ska genomföra risk- och sårbarhetsanalyser i steg 1-3 för att bidra till ett tryggare Stockholm.
- upphandla verksamhet som inte är kärnverksamhet
- tillsammans med Kista Science City, fastighetsägare, näringslivsaktörer och universitetet verka för etableringen av en testbädd för höghastighetsuppkopplingar i världsklass i Kista
- utreda, planera och genomföra en omlokalisering av huvudkontoret till norra Järva
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

AB Stokab	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	170	173	173	175
Avkastning på totalt kapital, %	9,4	10,5	11,4	13,0
Investeringar, mnkr	149	70	60	50

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel elbilar	9 %	10 %	11 %
	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %
	Elanvändning per kvadratmeter	33 kWh	32 kWh	32 kWh
Obligatoriska bolagsindikatorer				
	Andel dubbdäck	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

38. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **AB Stokab** godkänns.

Stockholms Stads Parkerings AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolagets främsta uppgift är att avlasta gatunätet från söktrafik och parkerade fordon genom att finansiera byggandet av nya garage och ha en hög beläggning i de anläggningar bolaget förfogar över. Bolaget bygger och driver både anläggningar som verkar på den kommersiella marknaden och anläggningar som har som enda syfte att avlasta gatunätet. I syfte att stimulera användningen av elbilar ska laddningsmöjligheter anläggas i bolagets anläggningar. De bilar som sedan 2011 är berättigade till statens supermiljöbilspremie kan parkera gratis på bolagets öppna anläggningar. Under 2014 ska bolaget genomföra en utvärdering av försöket. Parkeringsbolaget ska även arbeta med att underlätta för stadens bilpooler inom ramen för sin verksamhet. I de kommersiella anläggningarna ska lönsamheten vara god för att klara av finansieringen av övriga anläggningar samt byggandet av nya. Som ett led i stadens miljöbilsstrategi har bolaget inlett arbetet för att möjliggöra laddning av elbilar inom parkeringsbolagets bestånd. I nya Högalidsgaraget finns till exempel laddningsplatser på samtliga 200 parkeringsplatser. Bolaget har tagit fram ett förslag på modell för samnyttjade parkeringsplatser, parkeringsköp som ska tillämpas under perioden.

Bolaget ska fortsätta arbetet med samnyttjande av parkeringsplatser genom parkeringsköp ibland annat Hagastaden, Årstafältet och Norra Djurgårdsstaden tillsammans med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden.

Parkeringsbolaget ska delta i kommunstyrelsens uppdrag ”Idéernas Stockholm”.

Ägardirektiv för 2014-2016

- genomföra bolagets investeringsplan om planerade nya parkeringsanläggningar och i samarbete med exploateringsnämnden påbörja genomförandet av det nya programmet för tillkommande parkeringsanläggningar
- i samverkan med exploateringsnämnden, AB Storstockholms Lokaltrafik och berörda grannkommuner verka för större möjligheter till infarts- och utfartsparkering. Parkeringarna ska även förses med bättre skyltning
- medverka i utvecklingen av vision Söderstaden genom bland annat förvärv av garaget under Tele2 Arena
- genomföra prisjusteringar när marknaden så medger
- skapa effektiva och attraktiva infartsparkeringar
- fortsätta kvalitetsarbetet inom bolaget, vilket bland annat innebär ökad trygghet och trivsel för bilisterna
- fortsätta se över möjligheten att teckna avtal om stadens övriga bolags parkeringsverksamhet
- tillämpa miljöbilsstrategin genom att fullfölja sitt initiativ att genomföra en utbyggnad av laddstolpar i Stockholm, samt utvärdera hur el-laddplatserna används
- arbeta aktivt för att skapa fler platser för laddning av elbilar
- utvärdera försöket med gratis parkering i bolagets öppna anläggningar för de bilar som uppfyller kravet för supermiljöbilspremie
- outsourca driftverksamheten
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- följa upp införandet av avgiftsfria infartsparkeringar och se över möjligheten att utöka detta samt göra en översyn av infartsparkeringarnas läge och nyttjandegrad
- beakta framkomlighetsperspektivet vid planering av nya garage samt att befintlig kapacitet utnyttjas optimalt
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

Stockholm Stads Parkerings AB	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	15	45	50	50
Avkastning på totalt kapital, %	4,0	6,5	7,0	5,7
Investeringar, mnkr	100	145	127	340

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel elbilar	9 %	10 %	11 %
	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %
	Elanvändning per kvadratmeter	33 kWh	32 kWh	32 kWh
Obligatoriska bolagsindikatorer				
	Andel dubbdäck	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav	80 %	82 %	83 %

	på sina medarbetare			
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

39. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **Stockholms Stads Parkering AB** godkänns.

Stockholms Stadsteater AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska efter samgåendet med Kulturhuset erbjuda en vidgad verksamhet i form av teater, litteratur, dans, konst, design, film, musik, debatt och annan kulturell produktion av hög kvalitet, präglad av både bredd och spets. Kulturhuset Stadsteatern ska genom att erbjuda både det breda och det smala vara en angelägenhet för alla stockholmare med yttrandefriheten, den konstnärliga friheten och det fria ordet som grund.

Produktioner och verksamhet för barn och ungdom ska prioriteras särskilt. Kulturhuset Stadsteatern ska fortsätta behålla sin publik och samtidigt arbeta för att nå allt större och bredare publikgrupper. Den under senare år ökade verksamheten med allt fler produktioner har inneburit en publiktillströmning samtidigt som många arbetstillfällen inom kultursektorn har skapats. Med samgåendet mellan Kulturhuset och Stadsteatern ska detta arbete fortsätta. Med publiken och besökarna i centrum ska Kulturhuset Stadsteatern nå ut till en ny och yngre publik, samtidigt som den tidigare publiken och besökarkretsen ska behållas och breddas. Det lyckosamma receptet – bra teater och verksamhet kombinerat med aktivt publik- och besökararbete leder till ett stort antal varierande produktioner, en större publik och besökarvolym samt många nya arbetstillfällen. Detta arbete ska fortsätta samtidigt som bolaget ska sträva efter en långsiktig ekonomi, som kan anpassas efter stor variation och bredd i verksamheten.

Ägardirektiv för 2014-2016

- ha en bredd i repertoar och verksamhet och arbeta för att nå nya publikgrupper där barn och ungdomar är prioriterade
- arbeta aktivt för att engagera särskilt barn och ungdom som publik, besökare och deltagare i olika typer av verksamhet
- arbeta för att tillgängliggöra produktionerna för personer med funktionsnedsättning
- fortsätta att utveckla bolagens fem profilbibliotek som självklara arenor för läsfrämjande och läslust för alla åldrar
- söka samarbete med det fria kulturlivet och andra intressenter
- på sikt minska behovet av koncernbidrag
- verka för att i högre utsträckning också vara en plattform för dialog och debatt
- verka för ett konstnärligt gränsöverskridande samarbete mellan bolagets verksamhetsområden
- verka för att ett interkulturellt perspektiv ska genomsyra verksamheten och att den internationella samverkan ska öka
- vara öppet när stockholmarna har tid att besöka verksamheterna
- erbjuda Stockholms grundskole- och gymnasieelever möjligheten att komma i kontakt med scenkonst
- präglas av både konstnärlig och organisatorisk utveckling, där den konstnärliga utvecklingen ska vara i fokus
- koncentrera resurserna till den konstnärliga, kulturella och publika verksamheten
- försäkra sig om en ökande andel rörliga resurser för att kunna anlita fler frilansande konstnärer och för att säkra en ökad flexibilitet i planeringen
- fortlöpande utvärdera verksamhetens lokalbehov och arbetsformer
- fortsätta arbetet med att bredda verksamhetens finansiering
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- arbeta för att öka intäkterna
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

Stockholms Stadsteater AB	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	-230	-330	-310	-310
Avkastning på totalt kapital, %	-	-	-	-
Investeringar, mnkr	10	39	24	11

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel elbilar	9 %	10 %	11 %
	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %
Obligatoriska bolagsindikatorer				
	Andel dubbdäck	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

40. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **Stockholms Stadsteater AB** godkänns.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Målet för verksamheten är att stärka Stockholms internationella konkurrenskraft och aktivt bidra till utvecklingen av Stockholm som besöks- och evenemangsstad. Sedan 2008 är Stockholm Globe Arena Fastigheter AB ett renodlat fastighetsbolag med syfte att tillhandahålla och utveckla ändamålsenliga lokaler och anläggningar för evenemangsverksamhet i världsklass. I uppdraget ingår att uppföra Stockholms nya arena, Tele2 Arena. Bolaget ska även ha en ledande roll i utvecklingen av Stockholm Entertainment District inom ramen för det övergripande arbetet med Söderstaden, under de närmaste åren.

Som fastighetsägare har bolaget ett intresse av vad som sker inne på arenorna. Bolaget ska därför pröva möjligheten att ställa krav på maskeringsförbud på dess anläggningar. Bolaget ska även ställa krav på hyresgäster att polisanmäla besökare som begår lagbrott på arenorna. Om detta inte sker bör bolaget själv polisanmäla dessa i syfte att stävja huliganrelaterade problem.

Ägardirektiv för 2014-2016

- verksamheten ska tillhandahålla och utveckla lokaler och anläggningar för evenemangsutbud i världsklass bestående av bland annat sport, konserter, kultur- och familjeaktiviteter
- ansvara för färdigställande av en ny arena i anslutning till Globen i dotterbolaget Stockholmsarenan AB
- bolaget ska aktivt arbeta med att utveckla bolagets befintliga markinnehav så att en avyttring kan genomföras när marknadsläget möjliggör detta
- bolaget ska under perioden avyttra garaget under Tele2 Arena till Stockholms Stads Parkering AB
- delta i arbetet med Globenområdets utveckling tillsammans med andra intressenter för att öka områdets attraktionskraft
- ska ha en ledande roll i utvecklingen av Stockholm Entertainment District inom ramen för det övergripande arbetet med Söderstaden
- inom ramen för Stockholm Entertainment District färdigställa och utveckla lokaler och koncept för Tolv Stockholm
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer
- arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	-189	-189	-129	-91
Avkastning på totalt kapital, %	-	-	-	-
Investeringar, mnkr	800	120	10	10

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
Obligatoriska bolagsindikatorer				
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

41. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **Stockholm Globe Arena Fastigheter AB** godkänns.

Stockholm Business Region AB (SBR)

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget ska leda arbetet med att stärka det samlade näringslivsarbetet och marknadsföringen av Stockholm så att kommunfullmäktiges intentioner och mål uppnås. Ett övergripande verksamhetsområde för bolaget är att marknadsföra Stockholm och regionen som en attraktiv etablerings- och besöksort utifrån budskapet Stockholm – The Capital of Scandinavia. Målet för bolagets verksamhet är att Stockholm ska vara Sveriges och norra Europas ledande tillväxtregion.

Vision Stockholm 2030 om ett Stockholm i världsklass är ett strategiskt åtagande som styr och präglar stadens arbete. Stockholm har sedan några år tillsammans med 50 andra kommuner i regionen marknadsfört regionen som ”Stockholm The Capital of Scandinavia”.

Samverkan mellan kommunerna är viktig för hela regionens konkurrenskraft och arbetsformen har visat sig vara framgångsrik. Det är angeläget att processen med regelbundna utvärderingar av kommunal service fortsätter i syfte att kommunerna tillsammans kan lära av varandra och successivt höja lägsta nivån i hela regionen. Det ökar konkurrenskraften mot andra regioner i världen.

Stockholm ska förstärkas som kunskapsstad, ICT-metropol, life science- och miljöteknikcentrum, finansplats och evenemangsstad. Bolaget ska stödja stadens nämnder och bolag i deras arbete med stadens utvecklingsområden, till exempel Norra Djurgårdsstaden och Hagastaden.

I OECD-rapporten *Grön tillväxt i Stockholm* samt London School of Economics rapport *Stockholm Green Economy Leader* lämnades värdefulla rekommendationer för staden. Bland förslagen märks ett tydligare arbete med att kartlägga, uppmuntra och prioritera gröna kluster, så kallade cleantech kluster, i staden. Stockholm Business Region ska bistå kommunstyrelsen i detta arbete.

Stockholm Business Region fyller en viktig funktion i att samordna och utveckla stadens verksamheters bemötande av näringslivets behov, både avseende nya och befintliga företag. En nära relation till och kommunikation med företag i staden är betydelsefull. Det strategiska ansvaret för näringslivsutveckling åvilar kommunstyrelsen.

Den bredd som arbetsmarknaden och näringslivet i Stockholm uppvisar är en mycket stor tillgång för staden. Både arbetsmarknaden och näringslivet är diversifierat och rikt. I arbetet med att stödja hela Stockholms näringsliv ska därför inte minst det lokala näringslivet och dess betydelse uppmärksammas för att behålla och öka bredden. En mycket viktig uppgift är att stödja berörda nämnder i arbetet med att förbättra företagens uppfattning om stadens myndighetsutövning. Ska staden attrahera nya företag måste befintliga ha en positiv bild. Samverkan med företagen i stadens företagsområden ska också fördjupas så att områdenas attraktivitet kan öka. Arbetet ska ske i samarbete med stadens övriga nämnder och bolag.

Arbetet med att underlätta för företag genom att skapa enkla rutiner för ansökningar av olika tillstånd fortsätter. Staden underlättar för småföretag, bland annat i mark- och tillståndsfrågor, genom sin lots- och servicefunktion.

SBR har ett ansvar för att främja strategiska företagsetableringar i ytterstaden. SBR ska fokusera på att utveckla potentialen till företagande och nyföretagande i ytterstaden. För Söderort är en ökad etablering av attraktiva arbetsplatser särskilt viktig. Ny- och småföretagarstrategin för ytterstaden ska implementeras. För att nå framgång krävs deltagande från alla stadens nämnder och bolag, näringsliv och fastighetsägare. I det arbetet ska utvecklingen av Högdalen till ett miljöteknikcentrum och Telefonplan till ett kluster för kreativa näringar prioriteras. Besöksnäringen i Stockholm har haft en

stadig tillväxt under den senaste tioårsperioden. Infrastruktur och tillgänglighet är nyckelfaktorer för fortsatt positiv utveckling av Stockholm som destination. Besöksnäringen är en motor för många relaterade näringar i regionen. Stockholm är också porten in till andra besöksmål runt om i Sverige. SBR ska i samverkan med andra aktörer i regionen verka för att ytterligare förstärka besöksnäringen.

Stockholm stads Klimatpakt är ett nätverk där staden och företagen kan dela goda idéer och inspireras för att förbättra sitt klimat- och miljöarbete. SBR ansvarar för Klimatpakten och miljö- och hälsoskyddsnämnden bistår i detta arbete med sin kompetens.

Stockholms breda kulturliv ska marknadsföras internationellt. För besökare i staden ska tillgången till kultur och evenemang marknadsföras med hjälp av mobila turiststationer i samarbete med näringslivet.

Ägardirektiv för 2014-2016

- utveckla och förbättra stadens kontakter med näringslivet
- tillhandahålla lots- och servicefunktion gentemot företag
- utveckla en organisation kring tillfälligt placerad personal, internationella studenter och forskarstuderande
- marknadsföra Stockholm som företagsplats och besöksmål
- samordna och utveckla stadens verksamheters bemötande av och kontakter med både befintliga och nya företag inom regionens näringsliv
- främja utländska etableringar och investeringar i Stockholm
- utveckla besöksnäringen i Stockholm
- arbeta målinriktat för att internationella konferenser, event och mässor förläggs till Stockholm, delta i arbetet med evenemangsstrategin för Stockholm
- fortsätta arbetet med regional samverkan inom SBA, Stockholm Business Alliance
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- mäta och följa upp insatser för fler arbetsplatser inom programmet för Vision Söderort 2030
- bygga verksamheten på en minskad andel egna personella resurser till förmån för mer konsultativa resurser i syfte att åstadkomma en ökad effektivisering av bolagets verksamhet
- ansvara för Klimatpakten
- arbeta med att profilera Stockholm som en kreativ stad
- fortsätta utveckla stadens företagsområden
- bolaget ska följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

Stockholm Business Region AB	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	0	0	0	0
Avkastning på totalt kapital, %	-	-	-	-
Investeringar, mnkr	1	1	2	1

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa	Antal nystartade företag	öka	öka	öka
	Företagens nöjdhet med effektiviteten	68	69	70
	Företagens nöjdhet med information från staden	71	72	73
	Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	70	71	72
	Företagens nöjdhet med bemötandet	71	72	73
Obligatoriska bolagsindikatorer				
	Antal företag som staden har lotsat	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel elbilar	9 %	10 %	11 %
	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %
	Elanvändning per kvadratmeter	33 kWh	32 kWh	32 kWh
Obligatoriska bolagsindikatorer				
	Andel dubbdäck	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

42. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **Stockholm Business Region AB** godkänns.

S:t Erik Försäkrings AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget har som uppgift att svara för att det finns en effektiv riskfinansiering av anläggningar och verksamheter ägda av staden och närstående bolag genom ökad konkurrensutsättning. Bolaget ska förmedla försäkringslösningar, minimera försäkringskostnaderna och förbättra riskhanteringen för samtliga berörda enheter inom kommunkoncernen. S:t Erik Försäkrings AB ska vara det bästa och mest kostnadseffektiva alternativet för stadens nämnder och bolag.

Ägardirektiv för 2014-2016

- samtliga sakförsäkringar som stadens nämnder och bolag har behov av ska tecknas med bolagets medverkan. Målsättningen är att bolaget ska ta en större andel av varje skadekostnad för att hålla kostnaderna för återförsäkring nere
- aktivt informera om sin verksamhet gentemot nämnder och bolag
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- fortsätta arbetet med att samordna bolagets administration med S:t Erik Livförsäkring AB
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

S:t Erik Försäkrings AB	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	1	1	1	1
Investeringar, mnkr	0	0	0	0

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

43. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för S:t Erik Försäkrings AB godkänns.

S:t Erik Livförsäkring AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget har till uppgift att samordna och strukturera hanteringen av pensioner i koncernen Stockholms Stadshus AB samt att minimera riskerna i denna pensionsskuld.

Ägardirektiv för 2014-2016

- fortlöpande försäkra nya åtaganden i dotterbolagen och förvalta pensionsmedel inom ramen för de försäkringsavtal som ingåtts med övriga dotterbolag
- sträva efter att långsiktigt trygga de framtida pensionsåtagandena reallt
- bolaget ska tillsammans med koncernledningen utvärdera verksamheten avseende måluppfyllnad och initiala syfte
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- fortsätta arbetet med att samordna bolagens administration med S:t Erik Försäkrings AB
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

S:t Erik Livförsäkring AB	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	42	43	44	45
Investeringar, mnkr	0	0	0	0

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invanare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st
Obligatorisk bolagsindikator				
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	5 100	5 100	5 100
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %

	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

44. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **S:t Erik Livförsäkring AB** godkänns.

S:t Erik Markutveckling AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolagets uppgift är att äga, förvalta och utveckla fastigheter/aktier i fastighetsbolag i avvaktan på omvandling av fastigheterna till bostäder och arbetsplatser. Syftet är att främja Stockholms utveckling och stadens förmögenhetsförvaltning.

Ägardirektiv för 2014-2016

Bolagets verksamhet ska under perioden inriktas på förvaltning, uthyrning och utveckling till så god avkastning som möjligt med hänsyn tagen till stadens utveckling. Under perioden kommer verksamheten i hög grad att inriktas på uthyrning och förädling av lokaler i utvecklingsområden. Bolaget ska därutöver inventera fastighetsmarknaden och med utgångspunkt i översiktsplanen arbeta fram en investeringsstrategi, i syfte att främja Stockholms långsiktiga utveckling. Förslag till fastighetsförvärv ska löpande prövas utifrån investeringsstrategin.

- i samverkan med exploateringsnämnden fortsätta planeringen för utveckling av fastigheterna i Ulvsunda med tydlig inriktning på nya bostäder samt välfungerande handel och service
- tillsammans med övriga aktörer i området medverka i utrednings- och programarbetet för Söderstaden
- löpande pröva förutsättningarna för att överföra Vällingby City från Svenska Bostäder till S:t Erik Markutveckling under perioden
- arbeta fram ett förslag till investeringsstrategi
- löpande pröva förslag till fastighetsförvärv och försäljning i syfte att främja Stockholms utveckling
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

S:t Erik Markutveckling AB	2013	2014	2015	2016
Resultat efter finansnetto, mnkr	6	16	28	20
Avkastning på totalt kapital, %	-	0,7	1,3	0,9
Investeringar, mnkr	44	51	5	5

KOMMUNFULLMÄKTIGES INDIKATORER

Kommunfullmäktiges indikatorer mäter hur nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Årsmålen för indikatorerna avser målvärdet för hela staden. Nämnderna och bolagen fastställer nämndens/bolagets årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer. Kommunfullmäktige kan även besluta om obligatoriska nämndindikatorer. För dessa fastställer nämnden/bolaget årsmål som följs upp i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 600 st	1 600 st	1 600 st

Obligatoriska bolagsindikatorer				
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen	tas fram av styrelsen
KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2014	KF:s årsmål 2015	KF:s årsmål 2016
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %
	Aktivt Medskapandeindex	80	82	83
	Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %
	Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	82 %	83 %
	Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %
	Sjukfrånvaro	4,4 %	4,4 %	4,4 %

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

45. Förslaget till mål och ågardirektiv för 2014-2016 för **S:t Erik Markutveckling AB** godkänns.

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB

Mässfastigheter i Stockholm AB

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolagets uppgift är att utveckla, arrangera och effektivt genomföra branschledande och återkommande mässor samt att genomföra kongresser, konferenser och evenemang för hela regionens bästa.

Stockholmsmässan är uppdelad i två skilda bolag, Mässfastigheter i Stockholm AB som förvaltar och utvecklar fastigheter och Stockholmsmässan AB som är ett genomförandebolag av mässor, kongresser, konferenser och evenemang. Stockholmsmässan AB är ett helägt dotterbolag till Mässfastigheter i Stockholm. Staden äger genom Stockholms Stadshus AB 51 procent av aktierna i Mässfastigheter i Stockholm AB och Stockholms handelskammare 49 procent.

Ägardirektiv för 2014-2016

Bolagets uppdrag är att marknadsföra Stockholm som en av norra Europas främsta mötesplatser och maximera de ekonomiska bidragen till regionen. Stockholmsmässan ska upplevas som en naturlig mötesplats för näringslivet och politiken. Stockholmsmässan AB ska med egna vinstmedel utveckla och underhålla anläggningen och företagets produkter samt lämna rimlig utdelning till ägarna.

Verksamheten ska bedrivas inom den legala kompetensen för ägarna.

Verksamheten ska vidare ge förutsättningar att stärka Stockholm som en ledande mötesplats i norra Europa utifrån varumärket "The Capital of Scandinavia".

- bolaget ska marknadsföra Stockholm som norra Europas främsta mötesplats
- bolaget ska fortsätta utveckla anläggningen så att den är väl anpassad för genomförandet av marknadsledande mässor, internationella kongresser, konferenser, evenemang samt kringtjänster
- bolaget ska effektivisera verksamheten och därigenom öka bolagets lönsamhet

RESULTAT OCH INVESTERINGAR

Bolagets resultat prognostiseras till 70 mnkr för treårsperioden. Investeringsvolymen för perioden 2014 till 2016 bedöms uppgå till cirka 200 mnkr.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

36 Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **Mässfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Bolag utanför Stockholms Stadshus AB

AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad

BOLAGETS MÅL OCH UPPGIFTER

Bolaget har att bedriva verksamhet inom fjärrvärme, fjärrkyla och stadsgas i Sverige samt annan därmed förenlig verksamhet. AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholm Stad är holdingbolag till AB Fortum Värme samägt med Stockholms Stad. Verksamheten bedrivs i det senare bolaget.

Ägardirektiv för 2014-2016

Verksamheten i Fortum Värme Holding ska bedrivas affärsmässigt på ett rationellt och effektivt sätt i enlighet med finansiella mål. Därutöver har staden som ägare intresse av att säkerställa en rimlig prisutveckling, i syfte att minska boendekostnaderna för de stockholmare som är beroende av fjärrvärme. Verksamheten ska vara inriktad på att uppnå en stark miljöprofil. Byggnationen av det nya biokraftvärmeverket i Värtan (KVV8) förväntas kunna färdigställas och driftsättning tidigareläggas till hösten 2015.

Vara behjälpliga i trafik- och renhållningsnämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden samt Trafikverket, AB Storstockholms Lokaltrafik och andra aktörer för att främja framkomligheten.

Kommunfullmäktige har i september fattat beslut om nytt konsortialavtal tillsammans med AB Fortum Värme Holding. Avtalet träder i kraft 1 januari 2016. Efter beslut ska bolaget vara ägarna behjälplig i implementeringsprocessen.

- bolaget ska intensifiera minskningen av användandet av fossila bränslen till förmån för andra, förnybara bränslen
- bolaget ska fortsätta att utveckla fjärrvärmenätet i Stockholmsområdet för att kunna erbjuda fler invånare fjärrvärme
- bolaget ska arbeta för en fortsatt utbyggnad av fjärrkyla i Stockholm
- bolaget ska öka produktionskapaciteten tillsammans med andra fjärrvärmeaktörer

RESULTAT OCH INVESTERINGAR

Bolagets resultat efter finansnetto prognostiseras till cirka 5,1 mdkr för treårsperioden. Investeringsvolymen för perioden 2014 till 2016 bedöms uppgå till cirka 7,8 mdkr.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

37 Förslaget till mål och ägardirektiv för 2014-2016 för **AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad** godkänns.